

Examensarbete, 15 hp, för
Kandidatexamen i företagsekonomi: Redovisning och Revision
VT 2019

Continuous Auditing

Inställning och attityder hos internrevisor

(Jonathan Brandt) och Armin Cehajic

Fakulteten för ekonomi

Höskolan Kristianstad | www.hkr.se

Sammanfattning

Författare

Jonathan Brandt och Armin Cehajic

Titel

Continuous Auditing - Inställning och attityder hos internrevisorer

Handledare

Torsten Andersson

Medbedömare

Elin Smith

Examinator

Heléne Tjärnemo

Sammanfattning

Idag råder en företagsmiljö som består av digitaliserade strukturer i form av informations- och affärssystem där den digitala informationen är central. Den nya företagsmiljön kräver enligt forskningen nya metoder för utvärdering och rapportering. Medan digitaliseringen kommit långt i utveckling inom företagande och samhället i stort så har redovisnings- och revisionsmetoder stått stilla.

Ett koncept som har kommit att bli aktuellt i tomrummet mellan digitaliseringens framväxt och revisionsmetoders traditionella utförande är *Continuous Auditing*. Konceptet har forskats kring under en relativt lång tid, varvid förhoppningen var att företag skulle ta till sig konceptet och byta ut sina omoderna revisionsmetoder. Bland annat förespråkas att revisionen borde utföras på ett mer proaktivt sätt och att automatiserade lösningar ska ersätta manuella utföranden. Undersökningar har visat på att *Continuous Auditing* enbart har tillämpats i en begränsad utsträckning. Syftet med denna studie är därmed att utreda varför så är fallet genom att undersöka huvudanvändarna, internrevisorernas inställning till konceptet.

För att genomföra undersökningen tillämpar denna studie en kvalitativ forskningsansats med hjälp av semistrukturerade intervjuer med internrevisorer. Intervjuerna och analysen kring dessa har utgått ifrån en teoretisk referensram bestående av tidigare litteratur och forskning inom internrevision, *Continuous auditing* och teori kring teknologitillämpning.

Bland annat ger resultatet uttryck för att studiens internrevisorer är öppna för att införa närliggande koncept och upplever att det finns ett behov av att införa sådana i företag. Däremot råder det tveksamheter kring vilka användarna av sådana koncept ska vara.

Ämnesord

Continuous Auditing, internrevision, digitalisering, IT-införande, automatisering

Abstract

Authors

Jonathan Brandt and Armin Cehajic

Title

Continuous Auditing - Preferences and attitudes of internal auditors

Supervisor

Torsten Andersson

Co-examiner

Elin Smith

Examiner

Heléne Tjärnemo

Abstract

There is a discussion about today's current way of conducting business that contains a digitalized structure in the form of information- and enterprise systems where the digital information is vital. According to research this new environment requires new methods for measurement and reporting. While the development of the digitalization in businesses and society has gone far, the accounting and auditing methods have not.

One concept that has become relevant in the process of digitalization is *Continuous Auditing*. There has been research about the concept for a while and there was a hope that businesses would start adopting it and switch from traditional auditing methods. For instance, the research has spoken about the possibility to do auditing in a more proactive way and implement automated technology. However, the research has shown that the concept only has been implemented in a few cases. This study has the purpose to examine why through examining the main users, the internal auditors' attitudes towards the concept.

This study has applied a qualitative approach with the help of semi-structured interviews with internal auditors. The interviews and the analysis have been formed by previous literature and conducted research on internal auditing, *continuous auditing* and also theory about technology adoption.

For instance, the results of this study were that internal auditors are willing to adopt similar concepts and are feeling the need to implement such. However, it is unclear whether the users should be internal auditors.

Keywords

Continuous Auditing, internal auditing, digitalization, IT-adoption, automatization

Förord

Vi vill speciellt tacka vår handledare Torsten Andersson för all hjälp kring uppsatsen samt alla reflektioner och rekommendationer Du kommit med längs vägen. Vi vill även tacka vår medbedömare Elin Smith för den feedback vi fått från dig, våra opponenter för den konstruktiva kritik samt Pernilla Carlsson för språk- och formaliadelen som förbättrat vår uppsats. Vi vill även rikta ett tack till de som ställde upp på våra intervjuer och tog sin tid att svara på frågorna då detta var en av de största utmaningarna i uppsatsen.

Vi två har skrivit stora delar av uppsatsen tillsammans men jag (Armin) har ensam skrivit den sista kompletteringen. Avslutningsvis ett stort tack till varandra för ett utfört arbete som vi är stolta över. Resan har varit lång och kantad av utmaningar, men vi gav inte upp eftersom vi visste vårt mål.

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	1
1.1 Bakgrund	1
1.2 Problematisering.....	3
1.3 Syfte.....	5
1.4 Uppsatsens upplägg	5
1.5 Begrepp	6
2. Vetenskaplig metod.....	7
2.1 Forskningsfilosofi.....	7
2.2 Forskningsstrategi	7
3. Teoretisk referensram.....	9
3.1 Internrevisionsfunktionen.....	9
3.2 Försvarsmodellen	11
3.2.1 Första linjen i försvarsmodellen: Operationell förvaltning	12
3.2.2 Andra linjen i försvarsmodellen: Riskhantering och överensstämmelse (compliance) funktioner	13
3.2.3 Tredje linjen i försvarsmodellen: Internrevision	13
3.2.4 Koordinera försvarsmodellen	14
3.3 Continuous Auditing	14
3.3.1 Embedded Audit module (EAM) och Monitoring Control layer (MCL).....	17

3.4 Teorier och modeller kring tillämpning av teknologi	18
3.4.1 Technology Acceptance Model	18
4. Empirisk metod	23
4.1 Kvalitativ metod	23
4.2 Intervju som forskningsmetod.....	23
4.3 Forskningsdesign.....	25
4.4 Intervjuguide	25
4.5 Urvalsram	28
4.6 Forskarens roll	29
4.7 Trovärdighet, pålitlighet och överförbarhet	30
4.8 Dataanalys	31
4.9 Etik	32
5. Empiriskt resultat	34
5.1 Internrevisor A	34
5.1.1 Bakgrundsinformation.....	34
5.1.2 Inställning till utvärdering av digital informationskvalitet.....	35
5.1.3. Inställning till internrevisorers stöd i arbete mot avvikelser i företagsprocesser	35
5.1.4 Åsikter kring hur efterfrågan av CA kan stiga	36
5.2 Internrevisor B.....	36

5.2.1	Bakgrundsinformation.....	36
5.2.2	Inställning till utvärdering av digital informationskvalitet.....	37
5.2.3	Inställning till internrevisorers stöd i arbete mot avvikelser i företagsprocesser	37
5.2.4	Åsikter kring hur efterfrågan av CA kan stiga	37
5.3	Internrevisor C.....	38
5.3.1	Bakgrundsinformation.....	38
5.3.2	Inställning till utvärdering av digital informationskvalitet.....	38
5.3.3	Inställning till internrevisorers stöd i arbete mot avvikelser i företagsprocesser	39
5.3.4	Åsikter kring hur efterfrågan av CA kan stiga	39
5.4	Internrevisor D	40
5.4.1	Bakgrundsinformation.....	40
5.4.2	Inställning till utvärdering av digital informationskvalitet.....	40
5.4.3	Inställning till internrevisorers stöd i arbete mot avvikelser i företagsprocesser	41
5.4.4	Åsikter kring hur efterfrågan av CA kan stiga	41
6.	Diskussion	42
6.1	Inställning till utvärdering av digital informationskvalitet.....	42
6.2	Inställning till internrevisorers stöd i arbete mot avvikelser i företagsprocesser	45
6.3	Åsikter kring hur efterfrågan av CA kan stiga	46

7. Slutsatser	48
7.1 Slutsatser	48
7.2 Studiens bidrag	50
7.3 Begränsningar	50
7.4 Förslag på framtida forskning	51
Litteraturförteckning	52
Bilagor	56
Bilaga 1 - Intervjuförfrågan	56
Bilaga 2 - Intervjuguide	57
Bilaga 3 - Intervju med internrevisor A	58
Bilaga 4 - Intervju med internrevisor C	62
Bilaga 5 - Intervju med internrevisor D	65

1. Inledning

I detta inledande kapitel ges först en beskrivning av de förutsättningar som existerar i företag och den aktuella debatten kring behovet av nya revisionsmetoder. I bakgrunden presenteras varför ämnet är relevant och problematiseringen ger en överblick av tidigare forskning inom ämnet. Slutligen presenteras syftet och frågeställningen för studien.

1.1 Bakgrund

Det råder en debatt kring dagens utförande av revision där en del menar på att de traditionella metoderna för att utvärdera företagande inte längre är tillräckliga för att tillse chefer och intressenter med tillräcklig information (Chou, Du, & Lai, 2007; Vasarhelyi, Teeter, & Krahel, 2010). Denna debatt intensifierades i början av 2000-talet då världen chockades av nyheterna om att flera amerikanska storföretag, däribland Enron och Worldcom hade kollapsat (CNN, 2018; The Guardian, 2002). I de båda företagens fall hade dess ledare utfört bedrägliga affärer, där redovisningsfirman Arthur Andersen var anställd för att se över redovisningen. Redovisningsfirman hade varit delaktig i bedrägerierna genom att ha konsulterat företagen kring redovisningshanteringen av affärerna och ska även ha förstört dokumentationsbevis i Enrons fall (Encyclopedia Britannica, 2019; Powers, Jr., Troubh, & Winokur, Jr., 2002).

Som en konsekvens till de utspelade företagsskandalerna utarbetades lagverket Sarbanes Oxley Act (SOX), vilket infördes år 2002. Lagverket tar dels sikte på att skydda investerare genom att utöka kraven gentemot företag på noggrann och pålitlig rapportering (Romano, 2004). Lagen utkräver även större ansvar för chefer angående hantering av potentiella konflikter. Det råder delade meningar inom forskningen angående lagens förmåga att motverka liknande företagsskandaler samtidigt som kostnaderna för företag att eftersträva lagen är höga (Romano, 2004; Zhang, 2007). Forskningen och revisionsprofessionen har identifierat informationsteknologi (IT) som ett område vilket utförandet av revision kan dra fördel av och utvecklas. IT har utvecklats i en snabb takt, vilket har öppnat upp för en ny företagsmiljö. Inom forskningen för ekonomi används förekommande begreppen *real-time*

economy och *now-economy* för att beskriva den nya digitaliserade miljön. De nämnda begreppen är kopplade till de utökade möjligheter företag har fått för beslutsfattande, mätning och utvärdering av sin verksamhet, men även den anmärkningsvärda minskningen av fördröjningar mellan processer (Vasarhelyi & Alles, 2008). Vanligen använder företag sig numera av Accounting Information Systems (AIS) för att producera transaktionsdata. Exempelvis har utvecklingen angående *Enterprise Resource Planning* (ERP) möjliggjort för företag att framställa transaktionsdata i stora mängder dagligen (Chan & Vasarhelyi, 2011). Ett problem med den stora mängden data är svårigheten att hitta avvikande transaktioner för närmare granskning (Singh, Best, Bojilov, & Blunt, 2014).

Samtidigt som företagsprocesser blivit alltmer digitaliserade, så har utvecklandet inom revision stått stilla. Revisionsprocessen har kommit att innehålla ett användande av datorer som ett sätt att öka produktiviteten och där program för dataanalys används, men utnyttjar fortfarande inte de nya digitala möjligheterna till fullo (Vasarhelyi, Teeter, & Krahel, 2010). Då den traditionella revisionen i stor utsträckning utförs manuellt av revisorer, är processen arbetsintensiv och tidskrävande. Detta gör i sin tur att revisionen endast förläggs periodvis; ofta vid utgången av redovisningsår. Användning av automatiserad teknologi har en potential att minska ansträngningen att utföra revisionen, för att på så sätt kunna revidera finansiell information på en kontinuerlig basis som ständigt produceras av informationssystemen (Chan & Vasarhelyi, 2011).

Som ett steg i utvecklingen av informationsteknologin har konceptet *Continuous Auditing* (CA) vuxit fram. De första texterna på ämnet presenterades år 1989 av Groomer och Murphy, respektive år 1991 av Vasarhelyi och Harper (Chan & Vasarhelyi, 2011). Trots att konceptet har existerat och forskats kring under en relativt lång tid, har någon konsensus kring definitionen inte uppnåtts. Enligt Eulerich och Kalinichenko (2018) är dock den mest frekvent använda definitionen den som utfärdats av *the American Institute of Certified Public Accountants* och *Canadian Institute of Chartered Accountants* (Eulerich & Kalinichenko, 2018).

” A continuous audit is a methodology that enables independent auditors to provide written assurance on a subject matter, for which an entity’s management is responsible,

using a series of auditor's reports issued virtually simultaneously with, or a short period of time after, the occurrence of events underlying the subject matter.”
(CICA & AICPA, 1999).

En stor anledning till att utvecklingen av konceptet CA har kommit att bli aktuellt är kopplat till digitaliseringen inom företag och automatiseringen av transaktioner, där den stora mängden data kräver nya revisionsmetoder (Vasarhelyi & Alles, 2008; Vasarhelyi, Teeter, & Krahel, 2010).

1.2 Problematisering

Som nämndes i föregående bakgrundskapitel har det rått en debatt kring revisionsmetoders utformning och hur dessa kan behöva förändras. Syftet med finansiell rapportering är enligt standardsättningsorganisationen *International Accounting Standards Board* (IASB), att tillhandahålla finansiell information som är användbar för dess användare i deras val att tillhandahålla resurser till företaget (IFRS, 2018). Det traditionella tillhandahållandet av finansiella rapporter med tillhörande revisorsutlåtanden brister i användbarhet enligt forskare, på grund av att informationen inte är tidsenlig (Chan & Vasarhelyi, 2011).

Continuous Auditing har varit ett växande fenomen inom forskningen allt sedan början av 2000-talet då företagskollapserna som tidigare nämnts hade utspelats (Eulerich & Kalinichenko, 2018). CA är främst ett koncept som rör internrevision istället för externrevision, vilket dels har att göra med införandet av *Sarbanes Oxley Act* (SOX) (Alles, Kogan, & Vasarhelyi, 2008; Gonzalez, Sharma, & Galletta, 2012; Vasarhelyi et al., 2010). Bland annat ledde införandet av sektion 404 i SOX-lagverket till att externrevisorer blev överösta med arbete kopplat till kraven denna ställde. Detta resulterade i att externrevisorer inte hade tillräckligt med tid att lägga på att vidareutveckla konceptet. Samtidigt fick internrevisorer också nytillkomna arbetsuppgifter kopplade till sektion 404 och tog tillfället i akt att satsa på konceptet för att lätta på professionens arbetsbelastning. Vidare utkrävde sektion 201 i SOX-lagverket ett större oberoende för externrevisorer kopplade till klientföretagen som ansågs riskera att äventyras om CA infördes i deras arbetsmetoder (Alles et al., 2008). Dessutom införde *Public Company Accounting Oversight Board*

(PCAOB) en standard år 2007 som överförde en del av revisionsbördan från externrevisorer till internrevisorer (PCAOB, 2007).

Det ska sägas att det finns koncept som är närliggande till CA, men som skiljer sig i viss mån. Dessa är *Continuous Monitoring* (CM) och *Continuous Assurance* (CAS). Enligt Eulerich & Kalinichenko (2018) är CM ett verktyg för ledningen, som används för att kontinuerligt utvärdera om företaget uppnår sina uppsatta mål. De menar även på att CAS är mer kopplat till försäkran för årsredovisningar, vilket främst utförs av externrevisorer.

Jämfört med den traditionella redovisningen och revisionen som utförs på ett homogent sätt är CA mer svårångat. Det finns ingen vedertagen rekommenderad tillämpning, vilket gör CA till ett koncept eller en metodik snarare än en särskild metod.

En del tidigare studier har undersökt i vilken utsträckning CA används, men Eulerich och Kalinichenko (2018) menar på att det råder en brist på empiriskt material som visar hur införandet och inställningen till CA ser ut. Enligt dem beror detta delvis på att CA är ett svagt definierat koncept, där flertalet begrepp används i olika betydelse. Dessutom finns där olika slags automatiserade kontrolltrollsystem som körs i realtid, vilka kan vara svåra att skilja på från CA system. Vasarhelyi et al. (2012) genomförde intervjuer med internrevisorer som var verksamma i större företag som redan implementerat någon slags CA. Deras resultat visade på att företagen tillämpade CA enbart i en mindre grad och inte hade utnyttjat dess fulla potential. Den begränsade tillämpningen var förvånansvärd då tidigare ej vetenskapliga undersökningar utförda av externrevisionsbyråer och mjukvaruförsäljare, hade visat på en utbredd användning av CA i mer avancerade former (Vasarhelyi, Alles, Kuenkaikaew, & Littley, 2012). Revisionsbyrån PwC utgav redan år 2006 en rapport kring användningen av CA, där deras resultat visade på att 82 % av de utfrågade företagen redan tillämpade eller planerade att tillämpa CA i sin verksamhet (PwC, 2006). Dessutom har stora standardsättningsorganisationer som *The Institute of Internal Auditors* (IIA) och *American Institute of Certified Public Accountants* (AICPA) framhävt de potentiella fördelar CA kan bidra med (AICPA, 2015; IIA, 2005).

Tidigare forskning har undersökt organisationers tillämpning av CA och kommit fram till flertalet faktorer som styr motivationen till tillämpning. Gonzalez et al. (2012) utförde en

enkätundersökning riktad till internrevisorer och kom fram till att den förväntade lättheten att använda CA och den sociala påverkan från personer med nyckelroller inom företaget påverkade deras inställning till att införa CA. Det saknas enligt oss veterligen information kring användandet av konceptet i Sverige, vilket tyder på en begränsad eller en helt avsaknad tillämpning av konceptet. Då det saknas indikationer på att företag skulle använda sig av CA i Sverige när denna uppsats skrivs ser vi därför inte någon anledning till att undersöka företags tillämpning av konceptet. Däremot anser vi att det vore intressant att undersöka hur inställningen till konceptet ser ut för att kunna få insikter om konceptets framtida möjligheter i Sverige.

Som tidigare nämndes i detta avsnitt, finns möjligheten att gå in på detaljnivå angående CA både som system och koncept då det finns avancerade rapporter på ämnet. Dessutom går det att vara mer eller mindre noga med att avskilja CA från de närliggande koncepten CM och CAS. Det vore fördelaktigt med en utförligare detaljering på ämnet, eftersom det ger en mer exakt bild av ämnet. Dock finner vi det inte möjligt att samla det kunskapskapitalet som behövs för en sådan detaljnivå på den relativt korta tid som denna uppsats skrivs under. Av denna anledning faller det utanför uppsatsens ramar att i detalj behandla ämnet och vi har istället valt att utgå från de möjligheter som har formulerats om CA i litteraturen. Enligt oss ger en sådan inriktning på uppsatsen chansen att inkludera deltagare som bidrar till det empiriska underlaget genom att utgå från sina arbetslivserfarenheter som internrevisorer.

1.3 Syfte

Syftet för uppsatsen är att undersöka internrevisorers attityder till CA med ett fokus på de möjligheter och fördelar som forskningen har formulerat. Resultatet tar sikte på att ge insikter kring hur de huvudsakligen tänkta användarna av CA ställer sig till konceptet och teknologin.

1.4 Uppsatsens upplägg

Här ges en kort beskrivning av hur uppsatsen fortsättningsvis har strukturerats. I avsnitt två går den vetenskapliga metoden igenom där de gjorda valen för forskningsfilosofi och

forskningsstrategi motiveras. Avsnitt tre består av den teoretiska referensramen, vari relevanta teorier för uppsatsen presenteras. Dessa teorier stödjer rapporten både genom att beskriva ämnet, men även för analysen som kommer senare. I avsnitt fyra presenteras studiens empiriska metod, det vill säga hur data är tänkt att samlas in. Efter det följer avsnitt fem där den insamlade empirin redovisas utifrån internrevisorns inställning till utvärdering av digital informations kvalitet, internrevisorns inställning till stöd i arbete mot avvikelser i företagsprocesser samt åsikter kring hur efterfrågan av CA kan stiga. I avsnitt sex återfinns diskussionsdelen. Där vävs den teoretiska referensramen in med respondenternas svar. Uppsatsen avslutas med avsnitt sju innehållande slutsatser, våra reflektioner samt förslag på framtida forskning. Dessutom återfinns referenslista samt bilagor i slutet av rapporten.

1.5 Begrepp

Informationsteknologi - IT

Continuous Auditing – CA

Enterprise Resource Planning - ERP

Accounting Information Systems - AIS

Technology Acceptance Model - TAM

Embedded Audit Module - EAM

Real Time Accounting System - RTA

eXtensible Business Markup Language - XBRL

2. Vetenskaplig metod

I det här avsnittet kommer forskningsfilosofin för uppsatsen att presenteras. Vidare kommer en kort genomgång av forskningsstrategin.

2.1 Forskningsfilosofi

Forskare brukar göra ett vägval kring vilken epistemologisk inriktning det aktuella forskningsprojektet ska följa. Det handlar om en bedömning av vilken kunskap som anses vara gångbar för ett ämnesområde (Bryman & Bell, 2017). Uppsatsen tar sikte på att förstå hur internrevisorer ställer sig till konceptet och teknologin CA. Eftersom studieobjektet består av internrevisorer som ska dela med sig av egna erfarenheter och uppfattningar lämpar sig en forskningsfilosofi som sätter människor i fokus för forskningsprocessen. Därför faller valet på en hermeneutisk forskningsansats som lite förenklat kan påstås vara ett alternativ till positivismen. Enligt Bryman och Bell (2017) följer positivismen naturvetenskapens forskningsprocess, medan hermeneutiken anser att människor som studieobjekt kräver ett annorlunda forskningsupplägg (Bryman & Bell, 2017).

Som tidigare nämnts är CA ett ämne som det forskats kring i stor utsträckning i USA framförallt. Däremot är ämnet i Sverige outforskat både vad gäller användandet och hur olika aktörer ställer sig inför konceptet och teknologin. Genom att tillämpa en hermeneutisk forskningsansats kan forskare upptäcka förvånande resultat genom att positionera sig med ett utifrånperspektiv (Bryman & Bell, 2017). Även om tidigare forskning utanför Sverige utgör en grund för forskningsfrågan även i Sverige, kan det hända att det finns andra förklaringar i Sverige. Därför finns det en anledning att just inrikta forskningen på att skapa en djupare förståelse för studieobjektet istället för att låsa fast sig vid en forskningsansats där enbart ett begränsat antal faktorer mäts.

2.2 Forskningsstrategi

Forskningsstrategi handlar om hur forskningsprocessen för ett projekt ska se ut. De två huvudsakliga strategierna är deduktion och induktion. Medan den deduktiva processen utgår ifrån tidigare genererad teori som sedan testas i form av hypoteser, är den induktiva

processen istället inriktad på att generera teori från observationer. I praktiken kan båda strategier anta olika former, men fortfarande innehar de en förutbestämd arbetsgång som är tänkt att följas under ett forskningsprojekt (Bryman & Bell, 2017). En tredje forskningsstrategi är abduktion som tillåter större friheter för forskaren att dra logiska slutsatser och utveckla teori än huvudalternativen deduktion och induktion (Bryman & Bell, 2017).

På grund av att tidigare teori rörande CA och teknologianvändning finns tillgänglig kommer uppsatsen förhålla sig till och pröva denna. Den induktiva processen riskerar däremot att missa andra faktorer som tidigare forskning inte tagit upp, men som kan vara viktiga element för kontexten i Sverige. Den abduktiva forskningsstrategin kommer därför tillämpas i denna uppsats. Fördelen med abduktionen är att forskaren efter sina observationer kan välja den teori som han eller hon tycker är mest lämplig som förklaringsverktyg (Bryman & Bell, 2017). I det fall som tidigare teori inte är tillräcklig för att analysera internrevisorers inställning till CA, ger den abduktiva processen en möjlighet att leta efter kompletterande teori att hitta förklaringar från.

3. Teoretisk referensram

I detta kapitel redogörs för den teoretiska referensram som uppsatsen grundar sig på. En redogörelse görs kring relevanta begrepp och teorier som sedan kommer att användas för att kunna få en förståelse kring internrevisorers attityd gentemot CA. Kapitlet inleds med att beskriva internrevisionsfunktionen och sedan förvarsmodellen. Dessa två teorier är direkt bundna till internrevisionen på företag. Efter det redogörs konceptet CA och dess möjliggörande infrastrukturer för att skapa en förståelse kring uppsatsens huvudsakliga ämne. Vidare redogörs för en utvald teori som inte är direkt kopplad till CA eller internrevision men som är kopplad till teknikaspekten och den mänskliga faktorn. Teorin kallas för TAM och handlar om användares acceptansnivå av ny tekniktillämpning. Som tidigare nämnts är syftet med uppsatsen att undersöka internrevisorers attityder till CA. För att kunna besvara syftet behöver vi först och främst beskriva internrevisionens funktion.

3.1 Internrevisionsfunktionen

IIA har definierat internrevision som “en oberoende och objektiv säkrings- och rådgivningsverksamhet som syftar till att skapa värde och förbättra organisationens verksamhet. Internrevisionen hjälper organisationen genom att systematiskt och strukturerat utvärdera och förbättra effektiviteten i riskhantering, intern kontroll och ledningsprocesser” (Internrevisorerna, 2019). Värdeskapandet och förbättringsarbetet som internrevisionen bidrar med genomförs genom utvärdering och förbättring av effektiviteten i styrning, riskhantering och kontrollprocesser (Arwinge, 2018).

Internrevisionsfunktionens arbete produceras till ett flertal användare som kan benämnas uppdragsgivare och intressenter. Enligt Arwinge (2018) är dessa bland annat: styrelsen, revisionsutskott, verkställande direktör eller generaldirektör och högre ledning, affärschefer, interna *assurance providers*, externa revisorer, myndigheter, lagstiftare och ägare (Arwinge, 2018). En viktig komponent för internrevisionen är att hålla den uppdaterad kring uppdragsgivarens och intressenternas förväntningar av internrevisionen. Detta bidrar till möjligheten att föra en god dialog med dessa och för att upprätthålla sitt förtroende (Arwinge, 2018).

Även om internrevisionen är en integrerad del av organisationen och jobbar på uppdrag åt organisationens ledning, så är det uttalat att internrevisionen ska vara objektiv och hålla sig fri från otillbörlig påverkan ("Internrevisorerna, 2019a.; Internrevisorerna, 2019b). För att uppnå dessa krav för uppdraget behöver internrevisionen upprätthålla en god etik och integritet (Arwinge, 2018).

För att internrevisionen ska kunna vara framgångsrik krävs det en välfungerande infrastruktur, vilken består utav verksamhetens processer, informationssystem och organisation (Arwinge, 2018). Infrastrukturen är av högre betydelse desto mer komplex organisationen är där internrevisionen är verksam och desto större internrevisionsfunktionen är där. Då infrastrukturen är väl genomtänkt och tydligt framtagen så blir arbetsmetoderna mer förutsägbara, vilket gör det enklare att planera. Dessutom resulterar en tydlig infrastruktur till ett minskat behov av att lägga resurser på frågor som rör styrning och kontroll. Detta kan ses som en effekt av att ledare och medarbetare har tydliga arbetsuppgifter och metoder (Arwinge, 2018).

Allteftersom IT och kommunikationsteknologier kommit att bli mer komplexa i organisationer, krävs det av internrevisionen att använda sig av nya teknologier och datorverktyg för att fortsättningsvis kunna förbättra styrning, riskhantering och kontroll (Arwinge, 2018). Som tidigare nämnts behöver den data som IT-system genererar kunna hanteras på ett effektivt sätt. Vice ordföranden för internrevision på den globala konsulteringsfirman Proviti, Brian Christensen, har uttryckt att det behövs en fundamental omläggning av utformningen och kapaciteten för internrevisionsfunktionen för att bli mer framåtblickande och för att kunna skapa ett större värde (Proviti, 2019).

Den nämnda konsulteringsfirman genomförde en storskalig enkätundersökning riktad till organisationer med internrevision som bland annat visade att tre fjärdedelar av revisionsgrupperna är igång med att genomföra någon slags innovationsarbete eller anstränger sig för att få till en förändring (Proviti, 2019). Ett annat fynd var att införandet av nästa generations internrevisionskapaciteter enbart är i ett tidigt stadium och att företag som är digitala ledare kommit en väsentligt längre bit på vägen med sina förändringsarbeten. Enbart en femtedel av de utfrågade organisationerna uppger att deras

revisionskommitté är väldigt intresserade av internrevisionsgruppens innovations- och förändringsaktiviteter. Författarna för enkätrapporten menar att det är upp till internrevisionschefer att engagera sig för att få förändringsarbetet på revisionskommitténs agenda. Detta på grund av de många strategiska risker som kommittén behöver lägga sin uppmärksamhet på, vilket gör det orimligt att de på egen hand kommer driva igenom sådana förändringar (Proviti, 2019).

I vissa avseenden påminner internrevision och externrevision om varandra. Funktionerna står inte i motsatsförhållande till varandra, utan kompletterar istället varandra (IIA, 2017). Det är dock mycket som skiljer professionerna åt, bland annat då internrevisorer kan ha olika akademisk bakgrund och lägger fokus på information som inte är finansiell (IIA, 2017).

3.2 Försvarsmodellen

Enligt IIA samarbetar olika grupper av internrevisorer för att hantera en organisations risker (IIA, 2013). Dessa grupper kan vara riskhanteringspecialister, internkontrollspecialister, kvalitetsinspektörer eller bedrägerikämpare. Alla dessa har specifika färdigheter fungerar i samordning, dock är det inte tillräckligt idag. Luckor uppstår och utmaningarna är stora med att tilldela specifika roller. Dessutom är effektiviteten låg. Tydliga ansvarsområden måste tilldelas för att dupliceringar ska undvikas och varje grupp måste vara införstådd med var gränserna går för respektive ansvarsområde. Det råder en överhängande risk att kommunikationen är bristfällig vilket kan leda till att betydande risker inte identifieras eller hanteras på ett lämpligt sätt. Detta är ett generellt problem som gäller olika typer av företag verksamma inom olika områden (IIA, 2013).

IIA (2013) presenterar en försvarsmodell vars syfte är att förbättra kommunikationen genom att förtydliga viktiga roller och arbetsuppgifter. På så sätt blir riskhanteringen och kontrollen bättre och mer kontinuerlig. Försvarsmodellen är uppdelad i tre linjer och förbättrar klarheten kring risker och kontroller samt bidrar till att förbättra effektiviteten i riskhanteringssystemen. Den första linjen är styrningskontrollen (ledningens kontroll), den andra linjen är riskkontroll och övervakningsfunktionerna som är fastställd av styrelsen och

den tredje och sista linjen är oberoendeförsäkring. Var och en av dessa tre linjer har en distinkt roll inom organisationens bredare styrningsram. Trots att varken styrande organ eller befattningshavare finns med i de tre linjerna är de primära intressenter som betjänas i modellen. Det är de som innehar den främsta positionen för att säkerställa att de tre linjerna återspeglas i organisationens riskhantering och kontrollprocesser. För att förvarsmodellens implementation skall vara framgångsrik behövs gemensamt stöd och ansvar från ledning och styrande organ. De bär ansvaret att fastställa organisationens gemensamma mål, definiera strategier för att uppnå målen samt hur förmedla hur risker skall hanteras för att uppnå målsättningen (IIA, 2013).

3.2.1 Första linjen i förvarsmodellen: Operationell förvaltning

Den första linjen består av tre kärnfaktorer och dessa är:

- Funktioner som äger och hanterar risker.
- Funktioner som övervakar risker.
- Funktioner som ger oberoende försäkring.

Funktioner som äger och hanterar risker behandlar operativa chefers risker. Ifall ett fall inträffar ansvarar funktionen för att genomföra korrigerande åtgärder för att hantera de brister som skett (IIA, 2013).

Funktioner som övervakar risker sköts av den operativa ledningen. De ansvarar för att en effektiv intern kontroll av risker upprätthålls och att denna övervakas dagligen. De skapar policys som överensstämmer med uppställda mål och de identifierar, bedömer, vägleder utvecklingen och kontrollerar för att mildra riskers sannolikhet. Eftersom övervakningen är en fundamental faktor är ansvarsstrukturen uppdelad så att även mellannivåchefer implementerar detaljerade procedurer för sina anställda som sedan övervakas och kontrolleras (IIA, 2013).

Funktioner som ger oberoende försäkring hanteras av den operativa ledningen. Detta innebär att det bör finnas tillräckliga övervakningskontroller för att säkerställa

överensstämmelse och för att identifiera bristande kontroll, otillräckliga processer och oväntade händelser (IIA, 2013).

3.2.2 Andra linjen i försvarsmodellen: Riskhantering och överensstämmelse (compliance) funktioner

Enligt IIA (2013) fastställer ledningen riskhanterings- och överensstämmelsefunktionerna för att hjälpa till att bygga upp och övervaka den första linjen i försvarsmodellen. De specifika funktionerna varierar beroende på organisation och industri men det finns vissa typiska funktioner som inkluderas i den andra försvarslinjen. Dessa är:

- En riskhanteringsfunktion (till exempel kommitté) som underlättar och övervakar genomförandet av effektiv riskhantering av den operativa ledningen. Till detta tillkommer även rapportering av riskrelaterade ändamål skall vara tillräcklig i hela organisationen (IIA, 2013).
- En överensstämmelsefunktion som är tillsatt för att övervaka specifika risker, exempelvis bristande överensstämmelse i relation till gällande lagar och regler. Denna funktion skall rapportera direkt till högsta ledningen eller styrande organ i organisationer. Flera överensstämmelsefunktioner med olika ansvar är tillåtna, exempelvis hälsa och säkerhet, försörjningskedja, miljö eller kvalitetsövervakning (IIA, 2013).
- En controllerfunktion som övervakar finansiella risker och finansiella rapporteringsfrågor (IIA, 2013).

Som ledningsfunktioner kan de ingripa direkt vid modifiering och utveckling av den interna kontrollen och risksystemen. På grund av detta tjänar den andra försvarslinjen ett viktigt syfte men kan inte erbjuda oberoende analyser till styrande organ eller ledning eftersom de är beroende av första försvarslinjen (IIA, 2013).

3.2.3 Tredje linjen i försvarsmodellen: Internrevision

Försvarsmodellens tredje linje är helt oberoende jämfört med den andra linjen. Interna revisorer ger styrelsen och ledningen försäkran om styrningens effektivitet, riskhantering

och interna kontroller. Försäkran omfattar vanligtvis effektivitetsmål, kontinuerlig rapportering i överensstämmelse med lagar, regler, policys, förfaranden och kontrakt. Även omfattas riskhantering (riskidentifiering och riskbedömning) samt intern kontrollmiljö. Till sist omfattas samtliga organisationens delar, det vill säga, divisionerna, dotterbolag, verksamhetsfunktioner, affärsprocesser som försäljning, produktion, marknadsföring, säkerhet, kundkontakt samt hela redovisningsavdelningen som har hand om intäcks- och utgiftsredovisning. Internrevisorns funktion är fundamental för att säkerställa styrningens effektivitet och riskhantering. Internrevisorns funktion skall vara oberoende för bästa möjliga utfall av internrevisionen (IIA, 2013).

3.2.4 Koordinera försvarsmodellen

Eftersom varje organisation är unik finns det inget optimalt sätt att koordinera de tre linjerna. Företag får utgå ifrån de risker och roller som existerar och utifrån det designa sin optimala försvarsmodell. Det är dock viktigt att beakta att samtliga linjer borde finnas i organisationen. I stora organisationer, med tydliga risker borde tre separata linjer kunna identifieras medan det i mindre organisationer går att kombinera försvarslinjerna (IIA, 2013).

Oavsett hur försvarsmodellen implementeras, bör styrande organ och ledande befattningshavare tydligt kommunicera förväntningar och information, ansvar och samordning kring riskhantering och kontroller till de olika funktionerna. Enligt de internationella standarderna för internrevision är internrevisorn skyldig att dela information och samordna aktiviteter med andra interna och externa leverantörer av försäkrings- och konsulttjänster för att säkerställa en korrekt täckning och minimera dubbelarbete (IIA, 2013).

3.3 Continuous Auditing

Syftet och förhoppningen med CA var att genom förbättrad teknik ständigt pressa revisorer att förnya sina revisionsmetoder (Eulerich & Kalinichenko, 2018). Som tidigare nämnts finns det flertalet närliggande koncept, där ordet *continuous* står som gemensam nämnare.

CA är enbart en del utav en större infrastruktur som konceptens teknik möjliggör (Alles, Kogan, & Vasarhelyi, 2002). Samtliga närliggande koncept kräver samma grundläggande tekniska kapaciteter, vilka kan erhållas genom olika alternativa arkitekturer (Kuhn Jr. & Sutton, 2010). Det huvudsakliga målet med alla presenterade CA-lösningar är att tillhandahålla en konstant övervakning av transaktionsdata (Kuhn Jr. & Sutton, 2010). Med ett införande av CA-system kommer rollerna för *management*, intern- och externrevision och andra revisionsliknande funktioner att förändras och möjligen integreras (Vasarhelyi et al., 2010). Den omfattande forskningen inom CA har genom åren lagt varierande fokus på intern- och externrevision, men har utvecklats till att se internrevisionen som konceptets egentliga användare (Chan & Vasarhelyi, 2011). Det vore enligt Chan och Vasarhelyi (2011) fördelaktigt att CA används inom internrevisionen, på grund av den stora mängden data och den höga frekvensen av övervakning av denna som krävs (Chan & Vasarhelyi, 2011).

Medan informationssystem för *management* har nått en avancerad nivå, är revisionen fortfarande i många fall låst till ett manuellt utförande. Den traditionella revisionen av finansiell information förläggs normalt sett enbart på en årlig basis. Till följd av detta blir revisionen mindre tidsenlig och antar en tillbakablickande rapportering i sin struktur (Vasarhelyi m.fl., 2010). Felaktigheter, försummelse eller bedrägerier kan då gå obemärkt förbi innan de upptäcks vid den årliga revisionen (Chan & Vasarhelyi, 2011). Genom nyare teknik, som vissa företag utnyttjar och tillämpar, kan dessa organisationer producera standardiserad finansiell och icke-finansiell information i realtid (Vasarhelyi, Littley, & Kpmg, 2008). Med hjälp av automatiserad teknik kan denna information granskas i samband med eller i nära anslutning till när den produceras, för att utvärdera dess kvalitet och se till att de interna kontrollerna fungerar som de skall (Vasarhelyi et al., 2010). Detta öppnar exempelvis upp för att ge intressenter tillgång till realtidsdata över företagets finansiella information (Vasarhelyi et al., 2010). Tidsenlig och pålitlig finansiell information kan utgöra ett fördelaktigt underlag för de dagliga beslut företag behöver ta angående strategisk planering, kapitalanskaffning, kreditbeslut och leverantörssamarbeten (Chan & Vasarhelyi, 2011).

Dessutom förlitar sig den traditionella revisionen på stickprovstagningar vilket beror på det manuella utförandet denna antar som både är arbetsintensiv och tidskrävande. CA möjliggör med sin automatisering en bearbetning av hela datapopulationer vid övervakning och bearbetning. En granskning av hela datapopulationer av transaktioner innebär att revisionen kan bli mer effektiv och ökar sannolikheten för att felaktigheter, försummelse, bedrägerier och problem i interna kontroller kan upptäckas (Chan & Vasarhelyi, 2011).

Med den automatisering av revisionsuppgifter angående transaktioner och *compliance* kan revisorns arbete förändras till att mer fokus läggs på komplexa revisionsuppgifter. Det kan röra sig om uppskattningar och bedömningar av transaktioner som kräver revisorns ställningstagande och professionella skepticism. Revisorns roll vid en användning av CA-system kan därmed bestå i att utreda sådana avvikelser som systemet genererar (Chan & Vasarhelyi, 2011).

Att fatta bra beslut beror delvis på kvaliteten och aktualiteten i informationen. Elektronisk och digital information är mer aktuell, flexibel, tillgänglig, överförbar, transparent och kan lättare lagras, hämtas, sammanfattas och organiseras än pappersbaserad information (jämför traditionell revision). Företag kan numera förbereda sina bokslut online och dessutom i realtid. Under *Real Time Accounting Systems* (RTA) är mestadels av revisionen, såsom finansiell information och revisionsbevis tillgänglig endast i elektronisk form (Eulerich & Kalinichenko, 2018; Rezaee, et al., 2002). Det betyder i sin tur att traditionella källdokument som inköpsorder, fakturor och kontroller ersätts med elektroniska meddelanden.

Enligt Vasarhelyi et al. (2010) inkluderar CA tre huvudsakliga komponenter. Dels en uppsättning procedurer som övervakar ett företags interna kontroller. CA har med denna komponent potentialen att upptäcka kontrollbrister för att i sin tur hjälpa internrevisorer och chefer med att åtgärda dessa innan de hinner förvärras till stora svårhanterliga problem (COSO, 2009). Den andra komponenten kan verifiera den data som genereras i informationssystemen. Denna data kan bestå av finansiell och icke-finansiell information och kan när den har blivit kontrollerad för sin kvalitet utgöra underlag för olika beslut (Alles, Brennan, Kogan, & Vasarhelyi, 2006; Vasarhelyi et al., 2010). Den tredje

komponenten används för att ge indikationer om riskläget i organisationen och för att ge vägledning i revisionsplaneringen. Internrevisionen brukar normalt sett uppföra ettåriga revisionsplaner, däribland *management risk* och revisionsrisken. Den förstnämnda påverkar revisionsrisken och efter en utvärdering förläggs revisionsresurserna till de bedömda högriskområdena. Dessa riskfaktorer skulle i ett CA-system kunna mätas kontinuerligt (Vasarhelyi et al., 2010).

Det har inom forskningen presenterats olika ramverk för hur CA hade kunnat användas i praktiken. En del studier har specialiserat sig på hur ett CA-system kan användas för att motverka bedrägerier. En möjlighet är att använda så kallade *audit trails*, vilket är en historik om användares aktiviteter såsom lyckade eller misslyckade inloggningar, körda program eller konsumerade resurser (Best, Rikhardsson, & Toleman, 2009; Singh, Best, & Mula, 2013). Genom att införa *audit trails* i ett företagssystem skulle det vara möjligt att generera säkerhetsloggar, ändrade protokoll och detaljer rörande transaktioner. *Audit trails* kan motverka bedrägerier genom att dessa letar efter så kallade röda flaggor och vid ett potentiellt bedrägeri kan systemet spåra användarna som utlöst de röda flaggorna för att göra en närmare granskning (Best et al., 2009).

Stora företag, inklusive *the big five accounting firms* tillåter redan deras handelspartners att få realtidstillgång till företagsinformation. Detta har gjorts genom att skapa ett standardspråk bland företag, organisationer, revisorer och användare av finansiella rapporter. Standarden kommer från något som namnges *eXtensible Business Markup Language* (XBRL) som förbättrar tillgängligheten, tillförlitligheten och relevansen av finansiella uttalanden. XBRL kan använda accepterade finansiella standarder för att utbyta finansiell information över olika teknologier, inklusive internet (Eulerich & Kalinichenko, 2018; Rezaee, et al., 2002).

3.3.1 Embedded Audit module (EAM) och Monitoring Control layer (MCL)

För att möjliggöra en användning av CA krävs det ett införande av tekniska infrastrukturer som byggs på befintliga företagssystem. De två mest förekommande infrastrukturerna inom forskningen för CA är *embedded audit module* och *monitoring control layer*. I praktiken är

dessa CA möjliggörare ofta designade för de specifika företagsprocesser, ERP-system och så vidare som finns i ett företag (Kuhn Jr. & Sutton, 2010).

Embedded audit module (EAM) innebär att det i affärssystemet som klienten använder programmeras in koder som konstant övervakar inträffade transaktioner utifrån förprogrammerade kriterier (Groomer & Murthy, 1989). I de fall som en misstänkt transaktion inträffar innehållande oegentligheter, ska information gällande denna registreras i en logg som möjliggör för revisorn att utreda detta i realtid eller en kort tid efter att transaktionen inträffat (Kuhn Jr. & Sutton, 2010; Rezaee, et al., 2002). Transaktioner och händelser som uppfyller förutbestämda kriterier skrivs alla automatiskt in i en fil som endast är tillgänglig för revisorn att granska vidare (Gibbs, 1998). Filerna lagras i ett register som revisorn har tillgång till för att senare kunna granskas (Kuhn Jr. & Sutton, 2010).

Monitoring control layer (MCL) påminner om EAM men har en essentiell skillnad. Denna infrastruktur implementerar CA-systemet i klientens olika företagssystem, men till skillnad från EAM ligger MCL-infrastrukturen utanför klientens nätverk och styrs av revisorn (Kuhn Jr. & Sutton, 2010). Själva CA-systemet samlar sedan i perioder in data från klientens system som körs mot de uppsatta förutbestämda kriterierna för revisionen. Användarna av CA-systemet kommer i de fall som de uppsatta kriterierna bryts att bli varnade om att det kan behövas en närmare granskning. Dessa varningar sparas enbart i CA-systemet som dess användare kommer åt och hålls avskilt från klientens företagssystem (Kuhn Jr. & Sutton, 2010).

3.4 Teorier och modeller kring tillämpning av teknologi

Det finns olika teorier och modeller som används inom forskningen för att undersöka individers inställning till att tillämpa teknologi.

3.4.1 Technology Acceptance Model

Technology Acceptance Model (TAM) är en informationssystemsteori som redogör för hur användare av ett system kommer att acceptera och använda en teknik. TAM anses vara en av de mest inflytelserika och allmänt använda teorier för att beskriva en persons acceptans

av informationssystem. Då internrevisorer bär på ett tungt ansvar är det nästan att ta för givet att de har god acceptans för att tillämpa nya tekniker, speciellt med tanke på dagens teknikutveckling. Modellen illustrerar att när användare kommer i kontakt med ny teknik påverkar ett antal faktorer deras beslut om hur och när de kommer att tillämpa tekniken (Davis, 1989). TAM kan vara en förklarande faktor varför CA inte är utbredd tillämpat i Sverige. Det vill säga att en av orsakerna möjligtvis är att internrevisorer inte är accepterade till användning av ny teknik och därmed bromsas införande av CA. I uppsatsen används TAM som stöd till analysavsnittet och som en möjlig faktor som ovan nämnt.

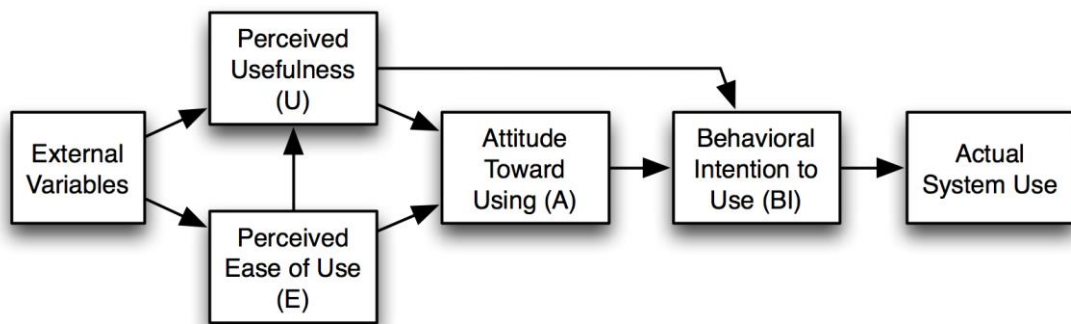
Det ska sägas att det finns många möjliga variabler som kan påverka personers acceptans av ny teknik, men i sin modell lägger Davis fram två variabler som har ett inflytande över hur personer accepterar nytillkommen teknologi. Dessa är *perceived usefulness* (upplevd användbarhet) och *perceived ease of use* (upplevd användarvänlighet) (Davis, 1989).

- Upplevd användbarhet: Detta definierades av Fred Davids som “den grad till vilken en person tror att användningen av ett visst system skulle förbättra hans eller hennes jobbprestation” (Davis, 1989).
- Uppfattad användarvänlighet: Davids definierade detta som “den grad till vilken en person tror att användningen av ett visst system skulle vara fritt från ansträngning” (Davis, 1989). Även om potentiella användare av ett dataprogram anser att programmet kommer vara användbart, kan det hända att de samtidigt tycker att det är för svårt att använda. I så fall behöver personen göra en avvägning huruvida fördelarna med att använda programmet överstiger svårigheterna med att använda det.

TAM är en välrenommerad modell som tillämpas för starka beteendesignalement, det vill säga, när användaren har för avsikt att agera kommer den att vara fri att agera utan begränsning. Dock finns det begränsningar i den verkliga världen, exempelvis begränsad frihet att agera (Davis, 1989). TAM har även fått kritik för att vara för generell, att inga sociala variabler tas i beaktning samt att kontrollbehoven utifrån ett beteendemönster varierar från person till person, vilket TAM inte behandlar (Mathieson, 1991).

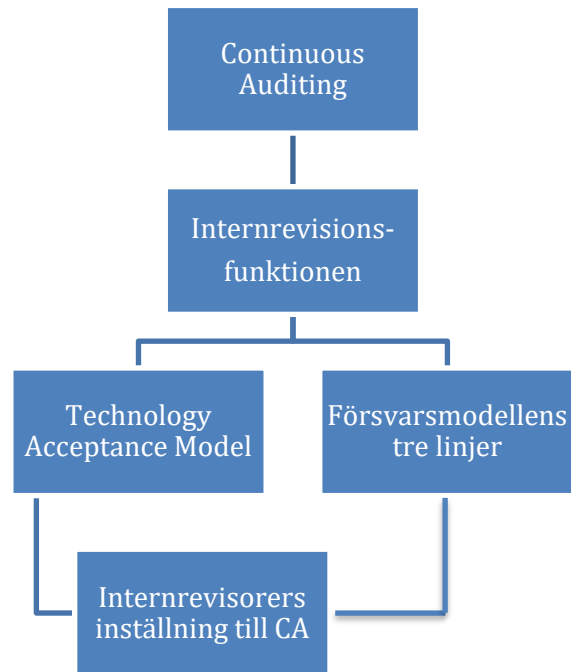
De två nyckelfaktorer som redovisas ovan påverkas av externa variabler. Dessa externa variabler är sociala faktorer, kulturella faktorer och politiska faktorer. Sociala faktorer inkluderar språk, färdigheter och underlättande villkor. Politiska faktorer är främst effekten av att använda teknik i politik och politisk kris. Attityden att använda ny teknik är oroad med användarens utvärdering av önskemål att använda en viss informationssystemapplikation (Davis, 1989).

I en studie som tillämpar TAM brukar de formulerade frågorna att utgå från det frågeformulär Davis utarbetat rörande variablerna (Davis, 1989). I denna uppsats kommer TAM däremot enbart användas som ett hjälpmedel för att analysera forskningsdeltagarnas svar, alltså inte vid formuleringen av frågorna som ställs till respondenterna.

Figur 1. Technology Acceptance Model (TAM)

Den teoretiska referensramen utmynnar sammanfattningsvis i nedanstående analysmodell (figur 2). Continuous Auditing är huvudfenomenet som vi utgår ifrån och undersöker dess koncept och teknologi i kontexten av internrevision. Sedan följer internrevisionsavsnittet som förklarar arbetsmetodiken och hur internrevisionen kan skapa värde. Internrevisionsavsnittet förklarar även hur den traditionella revisionen går till idag och i CA-avsnittet tillämpas en modernare arbetsåtgång vilket förklarar att det finns utvecklingspotential med dagens internrevisionsmetoder. Eftersom CA kräver att användare är acceptabla till användning av ny teknik används TAM som stöd för att förklara denna faktor. I TAM återfinns även upplevd användbarhet för användare. Användare skall uppleva att verktygen som CA har skall främja arbetssättet istället för att bromsa och försvåra utförande av arbetsuppgifter. Försvarsmodellens tre linjer analyserar en CA funktion och vad den består av samt hur CA bör tillämpas för att vara framgångsrikt. De empiriska resultaten analyseras utifrån samtliga teorier, huvudtanken ligger dock på CA, internrevisionsfunktionen samt försvarsmodellen medan TAM används mer som stöd för att förklara att användares acceptansnivå för användning av ny teknik är en viktig faktor. Internrevisionsfunktionsavsnittet ämnar att förbättra effektiviteten i styrning, riskhantering och kontrollprocesser (Arwinge, 2018). Även internrevisorers oberoendekrav diskuteras flitigt som ett krav, oavsett om CA tillämpas eller inte (Arwinge, 2018). Genom försvarsmodellen koordineras organisationens olika kompetenser i syfte att fungera som en hel enhet där kommunikationen är fundamental. Övervakning av risker är en viktig faktor inom försvarsmodellen. Ändamålet med CA är att få internrevisorer att förnya sina arbetssätt. Det nya arbetssättet skulle innebära att genom CA skulle internrevisorer få möjligheten att tillhandahålla en konstant övervakning av transaktionsdata (Chan & Vasarhelyi, 2011). Detta skulle gynna organisationen då exempelvis bedrägeri kan upptäckas i ett tidigt skede. Själva upptäckandet görs via CA-konceptets tekniska infrastruktur som innehåller EAM och MCL. EAM upptäcker avvikande transaktioner och flaggar transaktionen i fråga och MCL fungerar på ett liknande vis, skillnaden är att MCL kontrolleras av revisorn medan EAM programmeras in i klientens affärssystem. Frågorna som ställs utgår ifrån CA, internrevisionsavsnittet, försvarsmodellen och TAM. Avslutningsvis används samtliga teorier i analysmodellen och analyserar det empiriska resultatet.

Figur 2. Sammanfattande teorimodell

4. Empirisk metod

I den här delen presenterar och redogör vi för den empiriska metod som vi har valt för studien och även motiveringar till det valda tillvägagångssättet. Kapitlet inleds med en redogörelse för valet av kvalitativ metod som tillvägagångssätt och intervjuer som forskningsmetod. Detta följs sedan av en presentation av studiens urvalsram och till sist diskuteras validitet och reliabilitet samt beaktas etiska aspekter. Dessutom kommer de i litteraturen identifierade nackdelarna för metoden att framföras, vilka kan påverka det insamlade materialet. Slutligen presenteras forskningsdesignen och den intervjuguide som utarbetats för att strukturera datainsamlingen.

4.1 Kvalitativ metod

Forskning kan delas in i kvantitativ eller kvalitativ beroende på den slags data som används. Inom kvantitativ forskning samlas data in i form av siffror, medan kvalitativ forskning istället använder ord och visuella bilder som data (Denscombe, 2016). Medan den kvantitativa forskningen bedöms framställa objektiva data vid rätt tillämpning, så bedöms den kvalitativa forskningens resultat vara påverkad av forskarens inblandning i forskningsprocessen (Denscombe, 2016).

Som tidigare nämnts är uppsatsens syfte kopplat till internrevisorers attityder till CA. För att kunna samla in data som är givande för detta kom vi fram till att ett användande av en kvalitativ datainsamlingsmetod var nödvändig. Bland annat finns det många tänkbara faktorer som kan påverka attityderna till CA hos internrevisorer. Det som kvalitativa datainsamlingsmetoder möjliggör men inte kvantitativa, är att studera fenomen där dess kontext och mångfald beaktas (Denscombe, 2016).

4.2 Intervju som forskningsmetod

Den specifika kvalitativa metoden som valts är intervju. Valet har för det första att göra med att CA varken är ett vedertaget koncept eller teknologi, vilket innebär att det rör sig om ett komplext ämne. Fördelen med intervjuer är här möjligheten att ha ett djupgående

meningsutbyte där frågornas utformning kan justeras under intervjuerna (Denscombe, 2016). Intervjuer inom kvalitativ forskning tillåter intervjuaren att inte fullständigt låsa fast sig vid den utarbetade intervjuguiden, vilket inte fungerar enligt den kvantitativa forskningens praxis. Anledningen till detta är att den kvantitativa forskningen bedöms efter dess reliabilitet och validitet som kräver ett standardiserat upplägg (Bryman & Bell, 2017).

För det andra rör sig uppsatsens frågeställning om internrevisorers attityder vilka studien försöker bilda en förståelse för på djupet. Intervjuer tillåter respondenterna att utveckla sitt resonemang om ämnesområdet och ger dem möjlighet att uppge vad de upplever är centrala faktorer (Bryman & Bell, 2017; Denscombe, 2016).

Det går att genomföra intervjuer på olika sätt vad gäller strukturen och standardiseringen. Två vanliga alternativ inom kvalitativ forskning är den ostrukturerade intervjun och den semistrukturerade intervjun (Bryman & Bell, 2017). Den ostrukturerade intervjun har en relativt fri form på så sätt att intervjuaren enbart utgår ifrån minnesanteckningar och låter intervjupersonen få reflektera och utveckla sina resonemang ostört (Bryman & Bell, 2017). Vid semistrukturerade intervjuer håller sig forskarna till en förberedd intervjuguide som innehåller närmare specificerade ämnen vilka önskas besvaras (Bryman & Bell, 2017). Även fast det på förhand finns en intervjuguide tillåter semistrukturerade intervjuer forskarna att vara flexibla med intervjuns utförande angående frågornas ordningsföljd eller följdfrågor (Bryman & Bell, 2017). Det är värt att nämna att intervjuerna som forskarna genomför i praktiken inte behöver placeras in under någon utav de nyss nämnda typerna av intervjuer utan kan vara ett slags mellanting (Bryman & Bell, 2017). För denna studie har vi valt att utföra semistrukturerade intervjuer på grund av ett par anledningar. Då tidigare forskning och annat skriftligt arbete inom både internrevision och CA ligger som grund för denna studie är vi i första hand intresserade av frågeställningar kopplade till dessa. Dessutom bidrar semistrukturerade intervjuer till en viss struktur som gör det enklare att jämföra de enskilda intervjuerna med varandra (Bryman & Bell, 2017).

4.3 Forskningsdesign

Studien har bedrivits genom att fyra stycken internrevisorer deltagit i intervjuer. Alla intervjupersoner medverkade vid ett intervjutillfälle inom en tidsrymd om en vecka. Förhoppningen för dessa intervjuer var att vi skulle få svar som gick att jämföra och dra samband mellan. Det rörde sig därmed om en tvärsnittsdesign. Denna forskningsdesign är den mest använda inom företagsekonomi, även om den återfinns i fler kvantitativa än kvalitativa studier (Bryman & Bell, 2017).

4.4 Intervjuguide

Vi har valt att skraddarsy frågorna utifrån den personens roll som vi intervjuar och har därför förberett en intervjuguide som vi utgått ifrån i intervjuerna. Frågorna är anpassade och kvalificerade för internrevisorer och därför är intervjuguiden begränsad i sin omfattning. Trots att en intervjuguide framtagits har vi inte varit bundna av intervjuguiden men har använt den som utgångspunkt vid varje intervju.

Frågorna är utformade efter de i teoretiska referensramen uppmärksammade möjligheterna för CA. Frågorna är därmed i linje med syftet för uppsatsen som att undersöka internrevisorerers inställning till de fördelar CA kan erbjuda. Det bör nämnas att de fördelarna som tas upp i uppsatsen inte är heltäckande. Det finns i intervjuguiden även två inledande och en avslutande fråga som går lite utanför syftet, men som enligt oss är intressanta att få besvarade i sammanhanget. Samtliga våra intervjuobjekt är verksamma inom internrevisionsavdelningen men i olika branscher. Under intervjuerna förekom det följdfrågor som har lagts till i respektive transkriberad intervjubilaga. Härnäst kommer en genomgång av frågorna.

1. Skulle du kunna beskriva dina ansvarsområden som internrevisor?

Detta är en övergripande fråga för att ge en introduktion av intervjupersonens bakgrund och arbetsuppgifter.

2. Har du eller någon annan i revisionsteamet haft ansvar för att säkra datakvaliteten som genereras i ert affärssystem och finns det någon automatiserad process över detta?

Detta är en fråga som går in på djupet kring intervjupersonens roll på företaget men som också är direkt kopplad till forskningen. I och med att CA innebär en automatiserad övervakning av data i realtid eller i nära anslutning till dess förekomst vill vi med denna fråga få svar på hur respondenten arbetar inom området.

3. Idag råder en företagsmiljö där stora mängder digital information strömmar genom databaser och affärssystem. Med hjälp av denna realtidsinformation kan företag mäta sin verksamhet och utvärdera sin datakvalitet på ett mer proaktivt sätt. Denna information behöver enligt forskningen kvalitetssäkras för att vara pålitlig. Hur ställer du dig inför det?

Denna fråga utgår ifrån CA-konceptets grundläggande förutsättningar, varvid vi är intresserade hur intervjupersonerna ställer sig inför detta. Med frågan förväntar vi oss att respondenterna utgår ifrån sina arbetserfarenheter och delger sina reflektioner kring idén om att lägga ett fokus på digital information i affärssystem. Detta är av intresse eftersom det är ett tydligt avsteg från den traditionella revisionens utförande.

4. Har du tidigare stött på konceptet/teknologin Continuous Auditing? Om inte kan det sammanfattas som ett elektroniskt supportsystem som kontinuerligt och automatiskt reviderar på förhand definierade revisionsobjekt enligt uppsatta kriterier. Om det visar sig att supportsystemet identifierar undantag och avvikelser från de uppsatta kriterierna, så rapporteras detta till revisorn. På detta vis kan revisionen ske så snabbt som möjligt i anslutning till en händelse. Har du hjälp av liknande system i ditt arbete eller arbetar du mer manuellt?

Denna fråga ger för det första respondenten information om hur konceptet i grunden fungerar. Vid intervjutillfällena visade det sig att de tillfrågade hade hört talas om konceptet sedan tidigare, men vid ställandet av denna fråga försäkrade vi oss om att respondenterna utgick från samma definition av konceptet som oss. Sedan ville vi få en uppfattning för om de intervjuade internrevisorerna redan använde sig av liknande system som CA för att få vetskap om hur pass digitaliserat deras arbetsuppgifter redan var. Även om det inte

formulerades direkt i frågan, ville vi ge respondenten möjlighet att yttra sina åsikter om den formulerade definitionen av CA.

5. Continuous Auditing började bli mer uppmärksammat i samband med företagsskandalerna i Enron och WorldCom under tidigt 2000-tal. Forskare inom ämnet har argumenterat för att Continuous Auditing kan möjliggöra mer tidsenliga upptäckter av avvikelser i företagsprocesser. Känner du att internrevisorer behöver mer stöd i sitt arbete mot potentiella bedrägerier?

Som frågan lyder blev CA mer uppmärksammat i samband med företagsskandalerna, där bedrägerier hade begåtts. Eftersom det formulerats lösningar inom CA som är avsedda att motverka bedrägerier ville vi få svar på om respondenterna redan upplever att de kan hantera arbetet med att motverka bedrägerier eller inte. Visade det sig att respondenterna upplevde att de behöver mer stöd i detta arbete, vore det en indikation kring att CA:s fokus på detta område fortfarande är helaktuellt.

6. Enligt forskningen så är det efterfrågan av Continuous Auditing som håller tillbaka införandet av metodologin/teknologin, då det finns tekniska lösningar tillgängliga på marknaden. Hur tror du att detta skulle kunna förändras?

Eftersom CA än idag inte har någon utbredd användning trots den anmärkningsvärda långa tid konceptet har funnits och de tekniska lösningar som olika leverantörer kan bistå med vill vi få reda på hur detta kan ändras. Utifrån sin expertis inom internrevisionsbranschen tror vi respondenterna kan ha insikter om hur sådana förändringsprojekt kan genomföras. Något som vi var nyfikna på var hur respondenterna såg på sin egen roll i en sådan förändring.

Vi har valt att utifrån frågorna upprätta fyra olika kategorier för att få en tydlig struktur över den insamlade empirin. Dessa kategorier är: bakgrundsinformation, inställning till utvärdering av digital informationskvalitet, inställning till internrevisorers stöd i arbete mot avvikelser i företagsprocesser och åsikter kring hur efterfrågan av CA kan stiga. Kategorin bakgrundsinformation kommer enbart att tillämpas i kapitel 5 där det empiriska resultatet presenteras för att bidra till förståelse av de enskilda respondenterna.

4.5 Urvalsram

De fyra medverkande personerna i studiens intervjuer är utvalda på grundval av deras yrke som internrevisor. Vi hade valt att genomföra fler intervjuer om det hade funnits möjlighet till det. Men då intervjuerna skulle genomföras under en period då revisorer har en stor arbetsbörda har det dessvärre visat sig vara svårt att få ett större deltagande. Fyra intervjuer får anses vara i minsta laget, men vi bedömer att det ska vara tillräckligt för att möjliggöra en analys på den insamlade data de genererar. De organisationer vi har vänt oss till är verksamma i Sverige och består utav revisionsbyråer, konsultföretag inom ekonomi och större företag i olika branscher. För internrevisorer finns organisationen ”Internrevisorerna” men vi fann dessvärre inget heltäckande register över svenska internrevisorer via dem. Vi har därmed till att börja med behövt kontakta organisationer med förhoppning om att komma i kontakt med deras internrevisorer. Studien består av ett subjektivt urval (Denscombe, 2016). Detta eftersom vi medvetet har inkluderat respondenter från olika företag, i olika åldrar, med olika erfarenhet, samt män och kvinnor, för att skapa en helhetsbild av internrevisorerers attityd är gentemot CA. Med tanke på våra resurser i form av tid och pengar har det varit mest fördelaktigt för oss att genomföra intervjuerna via Skype och det är studiens inslag av bekvämlighetsurval (Denscombe, 2016). Anledningen till att vi inte har respondenter som har direkt erfarenhet från CA är för att det saknas indikationer kring att svenska organisationer tillämpar konceptet när denna uppsats skrivs. Det vore önskvärt att våra informanter hade större erfarenhet från CA.

Totalt har fyra intervjuer genomförts, varav alla har arbetslivserfarenhet som internrevisor. Respondenterna var fördelade på fyra olika företag. Med tanke på att anonymitetslöfte har getts till samtliga respondenter nämns inga namn på enskilda individer eller vilka företag som ingår i studien. Samtliga intervjuer har genomförts via Skype och varje intervju varade i ungefär en halvtimme. Respondenterna har inledningsvis kontaktats via mail (Bilaga 1) och sedan har vi även ringt upp andra potentiella respondenter som ville ha mer information om studien. Vi insåg snabbt att förfrågan via telefon var mer effektivt än mail. Nedan följer en tabell om respondenterna.

Tabell 4.1 Information om respondenterna

Kön	Namn	Befattning	Plats	Omfattning
Man	Respondent A	Internrevisor	Frölunda	27 min
Man	Respondent B	Internrevisor	Stockholm	28 min
Man	Respondent C	Internrevisor	Lund	20 min
Man	Respondent D	Internrevisor	Stockholm	38 min

4.6 Forskarens roll

Enligt Denscombe (2016) är det rekommenderat att utföra intervjuerna på plats hos intervjupersonerna. Detta har vi strävat efter men vi har även varit öppna för intervjuer över telefon eller Skype. Vid genomförandet av intervjuerna var det viktigt att ta hänsyn till den intervjuareffekt som kunde uppstå. Svaren på frågorna kan skilja sig åt beroende på hur respondenten uppfattar intervjuaren (Denscombe, 2016). En faktor som vanligtvis påverkar den mängd information och ärlighet som respondenten ger i sina svar är intervjuarens personliga identitet. Med personliga identitet menas kön, ålder och etniska ursprung. En annan faktor är sättet hur frågorna ställs eftersom det finns risk att respondenten blir genererad eller intar en försvarsställning om hen känner obehag eller att frågorna är besvärande. Detta kan leda till att kvaliteten i det insamlade materialet sjunker på grund att respondenten kan komma att svara på frågan i enlighet med vad hen antar att intervjuaren förväntar sig för svar (Denscombe, 2016).

För att minska intervjuareffekten vidtogs några åtgärder. Målet var att främja rätt stämning och få respondenten att känna sig bekväm. Därför meddelade vi i förväg att intervjuerna

skulle genomföras via Skype då vi inte hade möjlighet att resa runt till de olika intervjupersonernas arbetsplatser. Vi har i god tid förberett Skype-samtalen för att inte låta intervjupersonen vänta och vi har försökt uppföra oss på ett artig sätt. Vi har lyssnat på respondenten och låtit hen tala till punkt utan att avbryta samt intagit en neutral roll. Ändamålet med en neutral roll var att få respondenten att öppna upp sig och ge så fullständiga och kompletta svar som möjligt. Frågor av känsligare karaktär ställdes med större försiktighet för att respondenten inte skulle känna sig besvärad.

4.7 Trovärdighet, pålitlighet och överförbarhet

Vid bedömning av en kvalitativ studies trovärdighet går det sällan att använda sig av de knep som används inom den kvantitativa forskningen. Däremot finns det andra tillvägagångssätt för att göra en bedömning av en kvalitativ studies forskningskvalitet.

Trovärdigheten av en studie handlar om i vilken utsträckning insamlade data med rimlig sannolikhet bedöms vara exakta och träffsäkra. Det finns vissa möjligheter att beakta detta kriterium, även om det inte går att med säkerhet fastställa exaktheten och träffsäkerheten (Denscombe, 2016). I och med att respondenterna för denna studie inte har sysslat med CA, finns det anledning att ifrågasätta hur pass exakta och träffsäkra deras svar på ämnet var. Något som till viss del kunde väga upp för detta var det faktum att flera av respondenterna hade hört talas om konceptet sedan tidigare. Därmed uttalade de inte sig om ett område de inte alls kände till. Några utav frågorna kan sägas vara av relativt övergripande karaktär. Det möjliggjorde för respondenterna att reflektera fritt kring frågan och vi fick chansen att kunna fånga in oväntade svar. Samtidigt kan den övergripande karaktären ha bidragit till att respondenterna inte uppfattade frågan på samma sätt, vilket påverkar trovärdigheten.

Pålitlighet handlar om en beaktning av forskarens påverkan på forskningsprojektet. En fråga som kan ställas angående pålitligheten är huruvida studien skulle leda fram till samma resultat om den genomfördes av olika forskare. På samma sätt som för trovärdigheten finns det inget sätt att få ett konkret svar på den ställda frågan. Däremot finns det tillvägagångssätt som inom forskning bedöms leda till pålitlighet för en studie (Denscombe,

2016). Frågorna som utarbetades i intervjuguiden försökte uppmärksamma de delar av CA som varit framträdande i forskningen. Det är troligt att valet av frågor hade sett annorlunda ut om denna uppsats skrivits utav andra forskare. Både valet och formuleringen av frågorna är i slutändan någonting som just vi har kommit fram till. Det finns anledning att uppmärksamma att vissa frågor innehöll ord som ”forskare” och ”forskning” på ett sätt som kan ha påverkat respondenterna i sina svar. En sådan formulering kan ha lett till att respondenterna känt anledning att svara i linje med de förslag forskningen delgivit istället för att svara utifrån tidigare erfarenheter och värderingar.

Överförbarhet handlar om förutsättningarna för att kunna överföra resultaten från forskningsprojektet till en större population. I och med att kvalitativa studier ofta bedrivs med ett relativt litet antal deltagare finns det anledning att ifrågasätta hur stor sannolikheten är att resultaten är representativa (Denscombe, 2016). Denna studies empiri grundar sig enbart på fyra stycken respondenter, vilket självfallet leder till att överförbarheten är begränsad. Om studien hade inkluderat fler deltagare hade chansen varit större att resultaten kunnat hittas på fler ställen runt om i landet. Vi bedömer att studiens fynd kan vara användbara som underlag för fortsatta studier på ämnet i Sverige, men att de i sig riskerar att ha en låg överförbarhet.

4.8 Dataanalys

Information från samtliga intervjuer har samlats in via ett ljudupptagningsprogram för Skype. Fördelen med ljudupptagning var att i princip fullständig dokumentation av det som sades under intervjuerna möjliggjordes (Bryman & Bell, 2017). Nackdelen med ljudupptagning är att icke-verbala kommunikation inte fångas upp eller om respondenten talar otydligt (Denscombe, 2016). Genom att inte behöva anteckna, möjliggjordes större uppmärksamhet från intervjuarna och vi kunde dessutom fokusera på hur saker sades och inte bara på vad som sades. Ett alternativ till ljudupptagning är videoinspelning för att fånga den icke-verbala kommunikationen. Däremot valde vi inte att tillämpa denna teknik eftersom vi inte anser att videoinspelningen kan kompensera för det tillkommande störande moment som videokameran innebär för intervjusituationen (Denscombe, 2016). Människor

kan känna obehag av det faktum att de blir inspelade och därför har vi inför varje intervju försäkrat oss om respondentens godkännande av ljudupptagningen.

Följaktligen, efter varje intervju, har materialet från ljudupptagningen transkriberats för att få en lättare överblick över informationen. Transkriberingsprocessen var tidskrävande men samtidigt en värdefull sådan då det gav oss möjligheten att komma i nära bekantskap med den data vi samlat in (Denscombe, 2016). Genom transkriberingarna förenklades kodningen av materialet för att sedan genomföra analysen. Kodningen har fungerat som ett viktigt verktyg för att kunna organisera och märka upp vår data från transkriberingarna (Bryman & Bell, 2017). Kodningsprocessen har gått till på så vis att den inlettts med utdrag av direkta citat, med andra ord meningsbärande enheter ur transkriberingarna. Kontinuerligt har jämförelser skett mellan våra meningsbärande enheter och från empirin och vår befintliga teoretiska kunskap. Detta har utmynnats i koder baserade antingen på definitioner i den teoretiska referensramen eller sådant som framkommit ut intervjuinformationen som vår befintliga teoretiska kunskap inte kan förklara. Koderna har gynnat analysen eftersom vi funnit mönster och teman som varit användbara. Slutligen har koderna placerats under en övergripande kategori, där kategorierna utgör huvudrubrikerna i vår analys. Således är huvudrubrikerna: inställning till utvärdering av digital informations kvalitet, inställning till internrevisorers stöd i arbete mot avvikelser i företagsprocesser och åsikter kring hur efterfrågan av CA kan stiga.

Dessvärre, fungerade inte ljudupptagningsprogrammet under intervju två med respondent B och därför har inte en fullständig transkribering kunnat genomföras. Endast anteckningar som har tagits under just den intervjuens gång har redogjorts i nästa kapitel.

4.9 Etik

Den etiska aspekten är essentiell att ta hänsyn till vid genomförande av empiriska studier (Denscombe, 2016). Det finns fyra olika krav som bör beaktas (Bryman & Bell, 2017). Dessa är:

1. Informationskravet
2. Samtyckeskravet

3. Konfidentialitets- och anonymitetskravet
4. Nyttjandekravet

Förutom dessa är det angeläget att som forskare inte ge oriktig eller vilseledande information, respondenterna får inte heller ta skada av undersökningen (Bryman & Bell, 2017). Informations- och samtyckeskravet har uppnåtts genom att vi i vår förfrågan om medverkan i studien har informerat om studiens syfte och frivillighet i deltagandet. Detta har gjorts genom ett mail som skickats ut till potentiella respondenter (Bilaga 1). Konfidentialitets- och anonymitetskravet har följts genom att varken nämna respektive respondents namn eller företag de tillhör samt att ingen personlig information har getts till obehöriga. Till sist har nyttjandekravet uppnåtts genom att intervjumaterialet endast har använts specifikt för denna studies ändamål. Inför varje intervju har intervjuarna uppmärksammat dessa fyra kraven muntligt för respondenterna. Slutligen har ingen av respondenterna tagit skada och varken oriktig eller vilseledande information om undersökningen har getts ut till respondenterna.

5. Empiriskt resultat

I detta kapitel redogörs för de genomförda intervjuerna för studien. Redogörelsen är objektiv utan djupare analyser. Inledningsvis redovisas intervjuobjektens bakgrundsinformation. Sedan är analysdimensionerna strukturerade på ett identiskt sätt, i kronologisk ordning, att inställning till utvärdering av digital informations kvalitet placerats först, inställning till internrevisorers stöd i arbete mot avvikelser i företagsprocesser placerats som andra dimensionen och åsikter kring hur efterfrågan av CA kan stiga placerats sist i respektive respondentavsnitt.

5.1 Internrevisor A

I detta avsnitt redogörs intervjun med respondent A.

5.1.1 Bakgrundsinformation

A är internrevisor i en koncern inom handelsbranschen och är den enda internrevisor som jobbar heltid i organisationen. A ansvarar för utförandet av oberoende revisioner vars inriktning bland annat bestäms utifrån den årliga plan som utformas i samråd med revisionskommittén i styrelsen. När det uppstår ett oförutsägbart behov av en revision brukar även så kallade ad hoc revisioner eller utredningar utföras. Revisionerna utförs inom olika områden, men har ett fokus mot finans. A påpekar att hans arbete i koncernen inte är fullt så oberoende från övriga verksamheten som det kan se ut i andra fall. Detta beror enligt A på att koncernen han arbetar i inte är så stor, men även att koncernen inte behöver följa de amerikanska regelverken som SEC. Enligt A finns det således relativt stor valfrihet för bolag likt det han är anställd i, att forma sin internrevisionsfunktion. För A innebär detta att han är involverad i utvecklingsfrågor och inom utvecklingen av policys och andra regel- och ramverk.

5.1.2 Inställning till utvärdering av digital informationskvalitet

Enligt A ingår det inte i internrevisionens uppgift att operativt säkerställa kvaliteten av genererade data. Däremot påpekar A att det ingår i hans ansvar att försäkra att data håller en god kvalitet, genom att se till att det finns mått, steg och kontroller i processerna. Apropå att automatisera själva granskningen av data, menar A att det både finns möjligheter och hot för internrevisorn. Istället för att enbart göra granskningar baserade på stickprov hade en automatiserad datagranskning enligt A inneburit att revisorn kan titta på hela datapopulationer. Stickprov undersöker enbart delar av hela datapopulationen och används i kombination med statistiska modeller. Enligt A är det problematiskt att tillämpa statistiska modeller då stora datamängder ska undersökas, då det finns risk för att allvarliga fel inte upptäcks. Som hot menar A att en automatiserad process för datautvärdering kan innebära att felens storlek ökar i proportion till graden processen är automatiserad, vilket gör det svårare att upptäcka felen. En fördel med att jobba med hela datapopulationer, är enligt A att få internrevisionsfunktionen att närma sig verksamheten. Det uppstår enligt A en viss distans mellan internrevisionen och den övriga verksamheten, bland annat på grund av kravet på oberoende. Genom att köra kraftfulla undersökningar på hela datamängder på en kontinuerlig basis kan det enligt A bli enklare för revisorn att visa upp sina resultat och tydligare skapa ett värde för organisationen. A nämner kontrasten mellan situationen i företag som har ett större utrymme för att utforma internrevisionsfunktionen och de företag som kräver ett strängare oberoende av internrevisionsfunktionen. Just i företag som kräver ett större oberoende från internrevisionsfunktionen menar A att CA och digitaliseringen kan möjliggöra för internrevisorer att bibehålla sitt oberoende, men dessutom tydligare kunna skapa värde.

5.1.3. Inställning till internrevisorers stöd i arbete mot avvikelser i företagsprocesser

A uppger att GRC (*governance, risk management and compliance*) fått stort intresse på senaste tiden och att den ökande digitaliseringen ytterligare driver på utvecklingen inom ämnet. A nämner att utvecklingen bland annat gör så att de tidigare nämnda stickproverna kan ersättas av heltäckande undersökningar av populationer och att revisorers diskussioner kan bli mer grundade i faktiska resultat än att vara väldigt åsiktsbaserade. Vidare menar A

att det råder en trend inom internrevision att utföra färre revisioner av transaktioner, men fler revisioner av en strategisk natur. En fördel med att automatisera granskningen av transaktioner är enligt A att mer tid kan läggas på arbetsområden som är svårare att utföra, exempelvis strategiska frågor, kvalitetsfrågor eller revision av företagskultur.

5.1.4 Åsikter kring hur efterfrågan av CA kan stiga

A påpekar att det i företag inte är internrevisorerna som styr över de investeringar företaget gör, och inte heller ett potentiellt införande av CA. För att företag ska investera i CA räcker det enligt A därmed inte med entusiastiska internrevisorer, utan det krävs att det läggs fram utifrån ett affärsnyttaperspektiv. A menar att detta perspektiv blir alltmer aktuellt, allt eftersom digitaliseringen ständigt utvecklas och nämner ämnen som *data leaks* och *big data*. Vidare nämner A att det råder olika förutsättningar för nystartade och äldre företag angående datasystems komplexitet. Data som genereras i de gamla systemen håller inte den kvalitet som moderna system genererar. A påpekar att det sker en stor utveckling inom områden som robotisering och automatisering inom de stora företagen. Denna utveckling drivs enligt A av en önskan från administrationen att öka effektiviteten i organisationen. Enligt A gäller det för internrevisionsbranschen att ta tillvara på möjligheten att vara en del av utvecklingen.

5.2 Internrevisor B

I detta avsnitt redogörs intervjun med respondent B. Notera att redogörelsen endast är anteckningar från intervjun då tekniken strulade och ljudupptagningsprogrammet inte fungerade korrekt.

5.2.1 Bakgrundsinformation

B har rollen *internal audit director* i ett företag inom handelsbranschen och ansvarar för två revisionsteam som bland annat jobbar med frågor kopplade till sälj och råd. Enligt B jobbar internrevisorer med transaktionsdata i aggregerad form som underlag i stor utsträckning trots att det inte finns något renodlat finans- eller IT-team i företaget han är anställd i.

5.2.2 Inställning till utvärdering av digital informationskvalitet

B uppger att det egentligen inte är internrevisionen som har i uppgift att säkerställa transaktionsdata, utan istället managements uppgift. B anser att begreppet *Continuous Monitoring* är mer gångbart för själva konceptet. En anledning till detta är enligt B det uppställda kravet på oberoende för internrevisionen som måste vara en frikopplad del från resten av verksamheten. Även om regler och lagverk uppställer ett sådant krav menar B på att det inom företag bör finnas ett sådant sunt förnuft som gör att funktionen hålls oberoende.

5.2.3 Inställning till internrevisorers stöd i arbete mot avvikelser i företagsprocesser

Ingen information har givits i detta avsnitt av internrevisor B.

5.2.4 Åsikter kring hur efterfrågan av CA kan stiga

B påpekar att “det är lite av ett moment 22 problem att CA ger ökat värde ju större organisationen är, men även ökad komplexitet”. Detta kan tolkas som att större företag har ett större flöde av digital information vilken har ett större behov av automatiserad granskning. Samtidigt är större företag mindre decentraliserade vilket kan innebära att kompatibiliteten är bristande och därmed gör det svårare att automatisera sina informationssystem. B nämner också att moderna företag som Uber har bättre förutsättningar för att införa ett system som CA än äldre företag. I företaget där B är anställd finns det exempelvis äldre affärssystem i vissa delar av verksamheten som är belägna utomlands. B menar att behovet av försäkrar då förmodligen är större i dessa delar, men att det samtidigt krävs ett utbyte av affärssystem i första hand för att möjliggöra en automatiserad process. Dessutom menar B att konceptet/teknologin kräver att användarna inom organisationerna är tekniskt kompetenta, vilket det idag råder brist på. Vidare påpekar B att det på senare tid har skett en satsning på utvecklande av andra digitala system än CA i företag,

5.3 Internrevisor C

I detta avsnitt redogörs intervjun med respondent C.

5.3.1 Bakgrundsinformation

C har titeln *senior controller* men har erfarenhet som internrevisor i ett producerande företag med verksamhet i ett flertal länder. C uppger att den grundläggande uppgiften som internrevisor i ett företag som är registrerat på aktiemarknaden är att säkerställa att reglerna och styrningen från styrelsen följs, vilket innebär att vara *compliant*. Utöver det arbetar internrevisionen som C är anställd i även med att konvergera de olika anläggningar som finns i verksamheten. Med en överskådlig blick över verksamheten försöker internrevisionen se till så att de framgångsrika exemplen efterlevs i de delar av verksamheten som uppvisar problem. C uppger att han i sitt arbete måste hålla en balansgång mellan utövande av *coaching* och att konvergera verksamheten. Enligt C ska internrevisionens uppdrag inte innebära någon tillrättavisning kring vad verksamheten ska göra, utan enbart lägga fram rekommendationer kring hur saker kan göras. Denna balansgång begränsar C i hur djupt hen ska gå i diskussionerna rörande konvergensen.

5.3.2 Inställning till utvärdering av digital informationskvalitet

C uppger att företaget som han är anställd i har börjat med att utföra analys av data men att sådana tjänster köps utifrån och därmed existerar inte någon automatiserad process över detta. Ett av de företag som utför dessa tjänster för företaget är en revisionsbyrå; en annan byrå än den som utför den årliga revisionen för att det inte ska uppstå en intressekonflikt. Däremot ser C behovet av att upprätta denna process *in house*, eftersom den externt erhållna tjänsten enbart utförs omkring vart tredje år. Dessutom nämner C att företagets lokala verksamheter ser på analys av data som ett hjälpmedel för att upptäcka saker som de normalt inte kan se. Det förs enligt C en diskussion i företaget kring hur detta kan införas så att analys av data kan ske på en mer frekvent basis. C har sedan tidigare hört talas om CA. C nämner att det finns 152 uppdelade verksamheter i företagsgruppen och att lösningar för analys av data som kan köras permanent för att generera signaler vore möjligt att införa. C menar att systemlösningar för analys av data hade kunnat generera *KPI:s* som kan följas

upp. Däremot ser C det inte som möjligt att införa sådana lösningar som kontinuerligt granskar data för dessa 152 företag.

5.3.3 Inställning till internrevisorers stöd i arbete mot avvikelser i företagsprocesser

Enligt C är det givet att företaget han är anställd i måste använda sig mer av analys av data för att upptäcka onormala saker som hänt. C nämner att i de fall som bedrägerier skulle förefalla, så avbryter internrevisionen sitt arbete och tillkallar externrevisorer för att undersöka saken närmare. Just att upptäcka de enskilda fallen är dock väldigt svårt och C menar att det under hans yrkestid har krävts en hel del tur för att göra upptäckter av bedrägerier.

5.3.4 Åsikter kring hur efterfrågan av CA kan stiga

C menar på att det finns möjligheter för närliggande koncept att öka i användande om det tas fram välfungerande mått som kan hitta trender. Detta hade enligt C inneburit att revisionen hade kunnat vara mer fokuserad på de verkliga problemområdena. För tillfället så läggs enligt C minst hälften av tiden på att utföra på förhand planerade sysslor, varvid revisionen inte utförs effektivt. Genom att införa system som CA menar C att revisionen hade kunnat förläggas på rätt ställen ur ett *business*-perspektiv. Däremot nämner C att det råder en variation kring hur komplexa de olika ERP-system i företaget är och att det behöver läggas resurser på att utveckla äldre system. Själva utvecklandet av de underliggande systemen är dock C tydlig kring att det inte är internrevisionens uppgift att försöka genomföra. Detta är istället enligt C någonting som drivs utifrån *lines of business*; hur transparent som företagandet ska bedrivas. C menar att sådana system som plattform möjliggör för de lokala verksamheterna i företaget att arbeta på samma sätt och att kunna hitta goda indikationer. C nämner även att system av detta slag behövs för att centralisera rapportering och föra bort den belastningen från de lokala verksamheterna. Att granskningen av data sedan kan integreras i systemen tror C att internrevisionen skulle tjäna på. Då hade mer tid kunnat läggas på närmare analys än på genererande av statistik.

5.4 Internrevisor D

I detta avsnitt redogörs intervjun med respondent D.

5.4.1 Bakgrundsinformation

D har i sitt tidigare uppdrag varit anställd som internrevisor för ett företag som tillhandahåller olika slags tjänster, där han ansvarat för revisionen av bankverksamheten. I sitt uppdrag arbetade D huvudsakligen med att utföra granskningar av bankverksamheten på de lokala verksamheterna. D kontrollerade då bland annat om de lokala verksamheterna efterlevde bankens styrdokument och interna regler.

5.4.2 Inställning till utvärdering av digital informationskvalitet

D ansvarade för den årliga IRK- (metoder för intern riskklassificering) granskningen i bankverksamheten. IRK-metoder är metoder som används av kreditföretag för att beräkna sin kreditrisk, vilka måste ges tillstånd av Finansinspektionen för att få tillämpas (Finansinspektionen, 2007). I samband med den årliga granskningen utarbetade internrevisionsfunktionen ett system där bland annat datakvaliteten sågs över. D beskriver att den data som utvärderades var affärskritisk som alltså ingick i de modeller som skulle riskklassificera bankens kunder. Utvärderingen av denna data utfördes helt manuellt, vilket D tror är fallet även i dagsläget. D nämner att liksom vid alla andra granskningar så använde man sig av en riskbaserad approach, där femton olika riskområden skulle beaktas varvid vikten lades på områdena med högst risk. Även om D:s IRK-granskning hade tydligast koppling till själva granskningen av datakvalitet så påpekar D att allting inom finansiell verksamhet är systembaserat på ett eller annat sätt. Bland de områden som internrevisionen granskade i bankverksamheten där D var anställd återfanns penningtvätt, finansieringsrådgivning, kreditgivning, intern styrning och kontroll och rapportering. D påpekar att alla dessa områden rör data lagrad i system och att man i internrevisionsfunktionen granskade stora mängder data på närmare håll. Denna granskning gjordes manuellt och D nämner att man jobbade med stickprov för att leta efter avvikelser. D berättar att det i bankverksamheten där han var anställd fanns automatiserade system för övervakning av transaktioner för att till exempel upptäcka penningtvätt. D påpekar att det

är den första försvarslinjen som granskar kunders transaktioner som dyker upp som rödflaggade i bankverksamheten. Internrevisionen jobbar enligt D med att se till så att verksamheten har satt upp rätt kriterier och rätt processer för att hantera transaktionerna.

5.4.3 Inställning till internrevisorers stöd i arbete mot avvikelser i företagsprocesser

D uppger att det skulle behövas ett utökat stöd och att CA skulle kunna vara ett potentiellt stöd i arbetet. Att det är desto bättre ju tidigare avvikelser kan upptäckas är enligt D självklart, men att man samtidigt måste veta vad man ska leta efter för att det ska fungera. Problemet enligt D består i att det är komplicerat att införa ett effektivt system när man inte vet vad man letar efter. Det är *uteliggarna* som behöver identifieras av systemet och D ser problematiken i att kalibrera ett sådant system då man inte vet vad man ska leta efter. D tror nämligen att om det hade funnits tillräckligt kraftfulla system för att hitta avvikelser så hade företag redan tillämpat de i stor utsträckning. D påpekar att det i de flesta verksamheter finns data som kan analyseras och kräver nya system som kan utföra granskningen på ett konstruktivt sätt.

5.4.4 Åsikter kring hur efterfrågan av CA kan stiga

D tror att efterfrågan finns för koncept som CA och har en positiv inställning till det, men menar att frågan är hur det ska införas på ett bra välfungerande sätt. D menar att internrevisionsfunktionen skulle kunna vara systemägare till ett avskilt system som samlar in data från alla verksamheters system. Ett automatiserat system som förvaltas av internrevisionsfunktionen hade enligt D kunnat leda till en minskad tidsåtgång för insamling av data genom stickprov och istället lägga tiden på analysen. Detta vore förmånligt enligt D då själva datainsamlingen i dagsläget tar enormt mycket tid. D framför att det ytterst är internrevisionschefen som kan driva på ett införande av konceptet i verksamheten. Personen hade enligt D kunnat bygga ett *business case* kring ett system av sådant slag genom att det genererar högre kvalitet i rapporter och gör så att revisionen kan utföras där den gör mest nytta.

6. Diskussion

I denna del presenteras studiens diskussion kring det empiriska resultatet från intervjuerna. Vi diskuterar internrevisorers attityd gentemot CA och knyter an till syfte och frågeställning. Kapitlet är uppdelat på samma vis som föregående kapitel med enda skillnaden att kategorin för bakgrundsinformation inte går igenom. Därmed har inställning till utvärdering av digital informations kvalitet placerats först, följt av inställning till internrevisorers stöd i arbete mot avvikelser i företagsprocesser och avslutningsvis följer en diskussion av åsikter kring hur efterfrågan av CA kan stiga. Detta för att främja den röda tråden i rapporten.

6.1 Inställning till utvärdering av digital informationskvalitet

Intervjupersonerna är överens om att det är fördelaktigt för internrevisionen att kunna undersöka hela datapopulationer istället för att ta stickprov på hela datapopulationer. Användning av stickprov är ett exempel på den traditionella revisionens manuella tillvägagångssätt som är både arbets- och tidskrävande (Chan & Vasarhelyi, 2011), vilket resulterar i att enbart delar av datapopulationer granskas. Internrevisor A, C och D nämner att det är tidskrävande att utföra granskningar av data manuellt, vilket har funnits vara en motiverande faktor till att införa CA (Alles, et al., 2008). Förutom att själva processen är tidskrävande, nämner internrevisor A att stickprov riskerar att undgå upptäckter då de statistiska modellerna har en begränsad pålitlighet. För att kunna undersöka hela datapopulationer behöver affärssystemen som används av internrevisorer ta hänsyn till nya tekniker som CA (Arwinge, 2018). För tillfället är det inget av företagen där intervjupersonerna varit verksamma som använder sig av någon automatiserad process för granskning av data. Bättre utnyttjande av datorverktyg hade förbättrat internrevisionen där kontrollen, riskhanteringen och styrningen hade gynnats. IIA (2013) menar att företags riskhantering och kontroll blir bättre genom att den är kontinuerlig. Som internrevisorer arbetar idag är den inte särskilt kontinuerlig och därför är företag mer utsatta för exempelvis bedrägeri.

Ett steg i implementeringen av CA är försvarsmodellen där första steget är att ha en funktion, exempelvis controller, i företaget som dagligen övervakar risker (IIA 2013). Skulle en potentiell risk uppstå rapporteras denna omedelbart till internrevisorn som undersöker fallet. Enligt internrevisor A är det problematiskt att undersöka stora datamängder utifrån statistiska modeller då det råder överhängande risk att allvarliga fel inte upptäcks. Genom försvarsmodellens tredje steg skulle detta elimineras genom kontinuerlig rapportering och effektiviteten av internrevisionen hade blivit bättre. Även försäkras det att revisionen är i överensstämmelse med lagar, regler och policys. Såsom A beskriver är hen distanserad från den övriga verksamheten på grund av oberoendekravet och genom CA skulle man kunna köra kraftfullare undersökningar och visa upp bättre resultat och på sådant sätt skapa mer värde för organisationen. Det gäller att utnyttja digitaliseringen och ta vara på de möjligheter som finns med dagens datorkapacitet.

Att se data automatiseras och granskas i realtid hade gynnat interrevisorer. Internrevisor A och D påpekar att det är deras ansvar att försäkra att data håller god kvalitet genom att kontrollera denna genom stickprov. CA möjliggör principen att kunna ge en viss grad av säkerhet kring data eftersom den granskats i realtid eller kort efter att den inträffat, exempelvis en transaktion (Eulerich & Kalinichenko, 2018; Rezaee, et al., 2002). Dock krävs det att man implementerar nya revisionsmoduler i affärssystemet och återigen är det ofta en ledningsfråga eftersom det krävs stora resurser. Revisionsmodulen kallas för XBRL och fyller två huvudsakliga funktioner. Modulen gör att data blir inläsningsbart på olika plattformar, system och program (Rezaee, et al., 2002). Modulen fyller också funktionen att EAM kan programmeras in i affärssystemet som övervakar transaktioner. Om en transaktion innehåller oegentligheter flaggas denna och varnar internrevisorn som kan granska denna djupare (Gibbs, 1998; Rezaee, et al., 2002). Denna automatisering är ytterligare en aspekt som hade förenklat internrevisorers arbete. Traditionell revision, som samtliga internrevisorer tillämpar idag, utfärdar rapporter månader efter händelsen ägt rum och genom nyare teknik kan CA minska tiden mellan kundens händelser och revisorns försäkringsverksamhet. Detta hade gynnat internrevisorerna eftersom rapporter blir mer aktuella och vid oegentligheter kan åtgärder vidtas fortare. Genom bättre aktualitet hade beslutsfattandet blivit mer kvalitativt och internrevisorn hade sluppit att gå på magkänsla

eftersom dagens stickprov kan visa på tendenser men de kan inte säkerställa eller bekräfta att potentiella risker eller bedrägerier inträffat.

Digitaliseringen påverkar den traditionella revisionsproceduren. CA möjliggjordes av digitaliseringen och Bell et al. (1999) menar att interrevisorer bör i takt med nyare teknik kunna anamma nya kunskaper för att säkerställa tillförlitligheten av data. Kundens affärsstrategi ska kunna avläsas för att överhuvudtaget behärska exempelvis balansräkningen och göra interna kontroller. Eftersom CA inte tillämpas på varken internrevisor A:s, B:s, C:s eller D:s företag går det inte att förbise de möjligheter som de hade haft om de hade anammat CA. Enligt AICIPA (1997) hade kostnaderna minskat genom att internrevisorn får tillgång till 100 procent av kundens transaktioner i realtid. Kvaliteten hade onekligen ökat och tiden för en digital internrevision kontra traditionell revision (pappersbaserad) hade reducerats (David & Steinbart, 2000). Samtidigt, som internrevisor A säger, hade oberoendet varit oförändrat och på samma gång tillåtit internrevisorn att komma närmre verksamheten. Det hade främjat båda parterna. Kanske kommer finansiell data som ständigt utvecklas att sätta press på internrevisorer att uppdatera sina revisionsmetoder. Internrevisor B menar dock att internrevisorn måste vara frikopplad från den övriga verksamheten för att bibehålla oberoendekravet. Detta är en hårfin avvägning som är svår att göra. Det går inte att avgöra hur nära verksamheten man får komma utan att oberoendet påverkas. Oberoendet kan dessutom påverkas omedvetet och det finns risk att man inser det sent och kanske tillåter en oegentlighet som man som oberoende internrevisor inte vanligtvis hade gjort. Detta är också en utmaning för organisationer och en faktor som inte kan lösas genom en smart lösning.

Inställningen är positiv till utvärdering av datapopulationer men att det samtidigt är en ledningsfråga eftersom stora resurser behöver läggas på att implementera nya system. Det gäller även för användaren att acceptera och använda nya tekniker som implementeras (Davids, 1989). Internrevisorerers inställning till tillämpning av ny teknik är positiv då det hade förenklats och förbättrat deras arbete. Inställningen till implementering av ny teknik kan också vara en kritisk framgångsfaktor men då krävs exempelvis stöd från högsta ledningen och att utbildning ges vid tillämpning av ny teknik så att användaren bekantar sig med systemet och dess funktioner (Ngai, et al., 2008).

6.2 Inställning till internrevisorers stöd i arbete mot avvikelser i företagsprocesser

Fördelen med CA är att färre revisioner hade behövts utföras av transaktioner, detta bekräftas även av internrevisor A som beskriver det som i intervjun "...det råder en trend inom internrevision att utföra färre revisioner av transaktioner". Bell et al. (1999) och AICPA (1997) påtalar att en del av internrevisorernas roll har förändrats på så sätt att det idag är viktigare att lägga mer tonvikt på kunders affärsprocesser och strategier. Det är viktigt att förstå och tänka ur kundens perspektiv. Kundens strategi går hand i hand med att en del av internrevisorernas arbete handlar om riskhantering (IIA 2013; Internrevisorerna, 2019). Detta är något som internrevisor A belyser, att på senare tid vill man göra fler revisioner av strategisk natur men att tiden inte räcker till eftersom den traditionella revisionsmetoden är för tidskrävande. Detta något som begränsar internrevisorer och att i dagens utvecklade omvärld finns det andra viktiga frågor bortom de finansiella aspekterna. Exempelvis är företagskultur något som får allt större uppmärksamhet.

Enligt C är det en självklarhet att internrevisorn behöver stöd i arbetet då det krävs yrkestid för att hitta potentiella bedrägerier. Detta går hand i hand med att internrevisionen måste anpassa sig efter nya teknologier och datorverktyg (Arwinge, 2018) men samtidigt är det fundamentalt att internrevisorn också visar anpassning mot den nya tekniken som erbjuds (Davids, 1989). Det finns ingen nytta av att ett företag investerar resurser i ett system som stöder CA och XBRL (Razaee et al., 2002) om användaren inte använder det nya systemet, det stöd och verktygen som erbjuds. Människor, som har arbetat länge på ett visst sätt har svårt att anpassa sig efter nya arbetssätt. Det är en utmaning för företaget att hantera användarna och det är således en kritisk framgångsfaktor huruvida internrevisionsfunktionen kommer att effektiviseras och säkerhetsgraden kommer att öka eller om det enbart kommer försvåra arbetet för internrevisorerna på grund av att denne inte vill tillämpa ny teknik (Davids, 1989; Ngai, et al., 2008).

Respondent D uppger att ett utökat stöd genom CA hade varit välkommet men betonar samtidigt vikten av att kunskapen är en viktig faktor. D syftar på att om CA ska användas måste användaren veta vad den ska leta efter för att konceptet ska fungera. Samtliga

respondenter (förutom B som inte gav ut någon information kring frågan) var överens om att det tekniska stödet som erbjuds med CA och i synnerhet XBRL (Rezaee, et al., 2002) hänger mycket på användarens inställning till nya arbetsmetoder och ny teknik.

6.3 Åsikter kring hur efterfrågan av CA kan stiga

Som tidigare nämnts i början av avsnittet ser samtliga intervjupersoner CA som ett potentiellt värdegivande koncept, även om det råder delade meningar huruvida det är något internrevisionen kan tillämpa. Detsamma gäller inom forskningslitteraturen där Alles et al. (2008) utifrån sina pilotundersökningar av CA i två företag uttryckte att CA och operationell monitorering tenderar att korsa varandras väg (Alles et al., 2008). Den nära kopplingen mellan CA och operationell monitorering är dels en möjlighet då själva konceptet kan marknadsföras som en vinstdrivare. Detta eftersom systemets information då kan användas till både ett syfte att utföra försäkran, men också till att utföra företagande mer tidsenligt och framåtblickande (Alles et al., 2008). Dels är den nära kopplingen mellan koncepten ett hot, då internrevisorns oberoendekrav blir ifrågasatt om hen inte håller sig som en tydligt avgränsad del av verksamheten (Alles et al., 2008; Arwinge, 2018). Men som internrevisor D uttrycker det så finns det en möjlighet att hålla internrevisionen som en avgränsad användare av ett implementerat CA system för att på så sätt bibehålla oberoendet. Detta är någonting som forskare har beaktat och försökt hitta lösningar på (Alles et al., 2008; Du & Roohani, 2007) Internrevisor A och C påpekar att ett koncept som CA inte kommer att implementeras i företag på grundval av att förbättra internrevisionen. Som internrevisor A uttryckte det: "Jag tror att när det här diskuteras i internrevisionskretsar är det jätteintressant men det kommer aldrig att få något fäste för att de som håller i pengarna är inga internrevisorer. Det måste komma från ett affärsnytteperspektiv". Denna tankegång förmedlas i Singh et al. (2014) som påstår att en starkt motiverande faktor för att implementera CA i organisationer utgörs av möjligheterna att uppnå organisationens mål och att kunna möta bemöta förändrade marknadsbehov (Singh et al., 2014). Det finns inom forskningen argument för att det är dagens företagsmiljö som har namngivits RTE (*real time economy*) som ligger bakom behovet för företag att tillämpa koncept som CA (Vasarhelyi & Alles, 2008; Vasarhelyi et al., 2010). Denna företagsmiljö har inneburit en

förkortad tidsfördröjning inom företagsprocesser där beslut ska fattas snabbt med hjälp av digital data i ERP-systemen. För att olika intressenter ska tillhandahållas relevant information från finansiella rapporter och erhålla ett värde av revisioner så behöver redovisning och revision möta den nya företagsmiljöns underliggande struktur (Vasarhelyi & Alles, 2008). Internrevisor A, B och C nämner alla att ERP-system i de företag de är verksamma inom har varierande funktionalitet, då vissa system är omoderna. Detta är någonting som kan utgöra ett hinder eftersom konceptet utgår ifrån att den data som genereras i affärssystem är värdefull (Vasarhelyi & Greenstein, 2003). Som internrevisor B uttryckte det “det är lite av ett moment 22 problem att CA ger ökat värde ju större organisationen är, men även ökad komplexitet”.

7. Slutsatser

I följande kapitel presenteras inledningsvis studiens slutsatser, där syftet med studien även besvaras. Därefter följer studiens praktiska bidrag och teoretiska bidrag. Detta följs av studiens begränsningar och avslutas med förslag på framtida forskning.

7.1 Slutsatser

Syftet för uppsatsen är att undersöka internrevisorers attityder till CA med ett fokus på de fördelar som forskningen har formulerat. Resultatet tar sikte på att ge insikter kring hur de huvudsakligen tänkta användarna av CA ställer sig till konceptet och teknologin. För att kunna besvara syftet har vi utforskat hur internrevisorers attityd upplevs gentemot CA i undersökningen.

Tidigare forskning har visat på att CA är ett fenomen som växte fram under tidigt 1990-tal (Chan & Vasarhelyi, 2011). Konceptet började dock tas på större allvar i samband med de stora amerikanska företagskollapserna under 2000-talet där orsakerna till nederlaget var att ledare hade utfört bedrägliga affärer (CNN, 2018; The Guardian, 2002). Det ledde i sin tur till att förtroendet för internrevisorer sjönk drastiskt då det fanns en överhängande risk att de var inblandade (Alles, et al., 2004). Därmed blev CA aktualiserat då företagens intressenter skulle få tillbaka förtroendet för internrevisorer. Vår studie indikerar på att CA än idag inte är särskilt utnyttjat i företags internrevisionsfunktioner. Trots att konceptet funnit i 40 år är det inte utbrett implementerat. Utifrån vårt resultat med de internrevisorer som intervjuats har inte en endaste av dem tillämpat CA, eller de möjligheter som CA tillför, såsom EAM eller XBRL. Revisionsbranschen har varit en segdragen process sett till digitaliseringen och det går att dra slutsatsen att även om fördelarna med CA är stora har utvecklingen inte kommit lika långt. Än idag är det stickprovskontroller som är primära och RTA existerar inte i företags system. Internrevisorers attityd gentemot CA är positiv. De ser gärna att nya tekniker byter ut den traditionella revisionsmetoden men att oberoendekravet fortfarande är oförändrat. Rådet som ges för internrevisorer är att påtala CA oftare för företagsledningen då det effektiviserar deras arbete samtidigt som det skyddar företaget från bedrägerier. Genom vårt resultat kan vi även se att det CA är snarare

en ledningsfråga än en fråga för internrevisorn eftersom stora investeringar hade behövts för att implementera konceptet. Även går det att utläsa att våra respondenters attityd mot CA och ny teknik var positiv och därmed hade acceptansnivån av användning av ny teknik varit hög bland respondenterna (Davis, 1989). Då syftet var att undersöka internrevisorers attityder till CA kan vi dra slutsatsen att de är positivt inställda för konceptet, men eftersom de inte tillämpat CA finns det ingen vetenskap kring hur attityderna hade varit i praktiken. Det hade varit önskvärt och fördelaktigt för studien att åtminstone innefatta ett företag som arbetar aktivt med CA i praktiken. Detta för att få möjligheten att jämföra och diskutera respondenternas svar, dessutom hade studiens slutsatser kanske blivit annorlunda och mer precisa.

För att besvara inställning till utvärdering av digital informations kvalitet var internrevisorerna överens om att stickprovskontrollerna egentligen inte är tillförlitliga och att transaktioner med oegentligheter är svåra att upptäcka och identifiera. System som kan undersöka varje transaktion i realtid hade varit ett säkrare alternativ för att förhindra bedrägeri och internrevisorernas inställning till detta var positiv.

Även inställning till internrevisorers stöd i arbete mot avvikelser i företagsprocesser såg internrevisorerna stora fördelar med. Framför allt hade färre revisioner av transaktioner behövt utföras. Internrevisionsfunktionen hade istället kunnat ägna mer tid åt att granska kunders affärsprocesser och strategier och på så sätt få en bättre bild av kundens riskhantering. Detta stämmer överens med att internrevisorns arbete handlar om riskhantering (IIA, 2013; Internrevisorerna, 2019b).

Åsikter kring hur efterfrågan av CA kan stiga råder det delade meningar kring. Detta på grund av att konceptet CA kan komma att ifrågasätta internrevisorns oberoendekrav om hen inte håller sig tydligt frånskild från övriga verksamheten. Samtliga respondenter betonade vikten av att oberoendekravet måste vara oförändrat även om CA är delvis eller fullt implementerat i företaget. Även forskningen har beaktat denna aspekt och försökt hitta lösningar (Alles, et al., 2008; Du & Roohani, 2007). En annan faktor kring hur efterfrågan av CA kan stiga är att det återigen är högsta ledningen som beslutar om investeringarna. CA måste då implementeras ur ett affärsnyttoperspektiv och det är en utmaning att en

funktion på ett företag ska få så mycket resurser menade respondenterna. CA är enligt forskningen ett bra område som moderniserar ett företaget, får företaget att ligga i framkant. Konceptet är också viktigt ur ett säkerhetsperspektiv, trots detta är det inte vida utbrett i Sverige. Med åtanke på att intervjupersonerna aldrig aktivt arbetat med CA i praktiken kan svaren heller inte säkerställas med vad forskningen säger om CA. Detta kan även påverka svaren på så sätt att respondenterna spekulerar och säger vad de tror är rätt, vilket kanske inte alls stämmer i praktiken. För att kontrollera och säkerställa att svaren stämmer överens med verkligheten hade studien behövt vara mer omfattande, där exempelvis företag som arbetar med CA i praktiken inkluderas.

7.2 Studiens bidrag

Det finns massvis med tidigare studier kring CA. Dock har färre studier gjorts på skandinaviska företag och hur internrevisorers attityd är i förhållande till CA. Vår studie bidrar med insikter på ett, för oss, veterligen relativt outforskat område i form hur inställningen för CA är bland internrevisorerna på svenska företag. Studiens resultat visar på att inställningen är starkt positiv till CA då fördelarna är överrepresenterade och effektiviserar internrevisorers arbete. Detta ovanstående resonemang betraktas som studiens teoretiska bidrag.

Resultaten av studien fastslår att internrevisorerna har hört konceptet CA förr men att det inte är någonting som är aktuellt på deras respektive arbetsplats. Denna studie kan bidra till att företagets förståelse och betydelse för CA ökar då det är en långsiktig investering. Detta hade möjliggjort att internrevisorernas arbete bli mer kvalitativt och att nya granskningsmöjligheter öppnas upp, exempelvis att studera kunders affärsstrategier. CA hade skapat mervärde för internrevisionsfunktionen. Detta resonemang betraktas som studiens praktiska bidrag.

7.3 Begränsningar

Den övergripande begränsningen för studien är att företag hade svårt att ställa upp på intervjuer då en del inte hade tid och andra kände inte till konceptet CA. Dessutom är det svårt att observera något som intervjupersonerna inte gör. Ingen av dem arbetade med CA

i praktiken och därmed betraktas detta som en begränsning. En annan begränsning är att intervjuerna genomfördes via Skype och inte direkt på plats. Detta kan medfört att intervjupersonen inte riktigt har tagit intervjun på allvar och därmed utelämnat viktig information. Det kanske hade gynnat studien att genomföra intervjuerna på plats för att då får man som intervjuare och intervjuperson direkt kontakt.

7.4 Förslag på framtida forskning

Det man i framtiden bör forska kring är faktorer kring varför CA inte är implementerat fullt ut även om konceptet funnits i flera decennier. Även hade det varit intressant att undersöka medvetandenivån kring CA i Sverige. Detta eftersom utfallet av de e-postförfrågningar som skickades ut till företagen resulterade i att många företag inte ens hade hört talas om CA. Det kanske är så att CA är mer välkänt i andra världsdelar eller så kan det vara så CA inte hängt med i digitaliseringen.

Litteraturförteckning

- AICPA. (1997). *The information technology age: Evidential matter in the electronic environment*. New York: American Institute of Certified Public Accountants. Hämtad 2019-08-26 från: https://egrove.olemiss.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1046&context=aicpa_guides
- AICPA. (2015). *Audit Analytics and Continuous Audit: Looking Toward the Future*. Hämtad 2019-08-26 från: https://www.aicpa.org/interestareas/frc/assuranceadvisoryservices/downloadabledocuments/auditanalytics_lookingtowardfuture.pdf
- Alles, M., Brennan, G., Kogan, A., & Vasarhelyi, M. A. (2006). Continuous monitoring of business process controls: A pilot implementation of a continuous auditing system at Siemens. *International Journal of Accounting Information Systems*, 7(2), 137–161. <https://doi.org/10.1016/j.accinf.2005.10.004>
- Alles, M. G., Kogan, A., & Vasarhelyi, M. A. (2002). Feasibility and Economics of Continuous Assurance. *Auditing: A Journal of Practice & Theory*, 21(1), 125. <https://doi.org/10.2308/aud.2002.21.1.125>
- Alles, M. G., Kogan, A., & Vasarhelyi, M. A. (2008). Putting Continuous Auditing Theory into Practice: Lessons from Two Pilot Implementations. *Journal of Information Systems*, 22(2), 195–214. <https://doi.org/10.2308/jis.2008.22.2.195>
- Arwinge, O. (2018). *Värdeskapande Internrevision* (1:a uppl., Vol. 2018). Lund: Studentlitteratur AB.
- Bell, T. B., Marrs, F. O., Solomon, I., Thomas, H., Carmichael, D. R., Burke, J. F., & Rao, H. (1999). Book Review: Auditing Organizations Through a Strategic-Systems Lens: The KPMG Business Measurement Process. *CPA Journal*, 69(7), 53.
- Best, P. J., Rikhardsson, P., & Toleman, M. (2009). Continuous Fraud Detection in Enterprise Systems through Audit Trail Analysis. *Journal of Digital Forensics, Security and Law*, 4(1), 39–60.
- Bryman, A., & Bell, E. (2017). *Företagsekonomiska Forskningsmetoder* (3:e uppl.). Stockholm: Liber AB.
- Chan, D. Y., & Vasarhelyi, M. A. (2011). Innovation and practice of continuous auditing. *International Journal of Accounting Information Systems*, 12(2), 152–160. <https://doi.org/10.1016/j.accinf.2011.01.001>
- Chou, C. L., Du, T., & Lai, V. S. (2007). Continuous auditing with a multi-agent system. *Decision*

Support Systems, 42(4), 2274–2292. <https://doi.org/10.1016/j.dss.2006.08.002>

- CICA, & AICPA. (1999). *Continuous auditing research report* [Study Group]. Toronto: The Canadian Institute of Chartered Accountants.
- CNN. (2018, april 23). Enron Fast Facts. Hämtad 2019-08-26, från CNNs hemsida: <https://www.cnn.com/2013/07/02/us/enron-fast-facts/index.html>
- COSO. (2009). *Guidance on Monitoring Internal Control Systems Introduction*. Hämtad 2019-08-26 från: https://www.coso.org/documents/COSO_Guidance_On_Monitoring_Intro_online1_002.pdf
- Davis, F. D. (1989). Perceived Usefulness, Perceived Ease of Use, and User Acceptance of Information Technology. *MIS Quarterly*, 13(3), 319–340. <https://doi.org/10.2307/249008>
- Denscombe, M. (2016). *Forskningshandboken—För småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna* (3:2, Vol. 2016). Lund: Studentlitteratur AB.
- Du, H., & Roohani, S. (2007). Meeting Challenges and Expectations of Continuous Auditing in the Context of Independent Audits of Financial Statements. *International Journal of Auditing*, 11(2), 133–146. <https://doi.org/10.1111/j.1099-1123.2007.00359.x>
- Encyclopedia Britannica. (2019, januari 2). Arthur Andersen | American company. Hämtad 2019-08-26 från Encyclopedia Britannicas hemsida: <https://www.britannica.com/topic/Arthur-Andersen>
- Eulerich, M., & Kalinichenko, A. (2018). The Current State and Future Directions of Continuous Auditing Research: An Analysis of the Existing Literature. *Journal of Information Systems*, 32(3), 31–51. <https://doi.org/10.2308/isis-51813>
- Finansinspektionen. (2007, mars 8). Att mäta kreditrisk. Hämtad 2019-08-26 från Finansinspektionens hemsida: <https://www.fi.se/sv/publicerat/rapporter/rapporter/2007/att-mata-kreditrisk/>
- Gibbs, J. (1998). Going live with SAP. *Internal Auditor*, 55(3), 70.
- Gonzalez, G. C., Sharma, P. N., & Galletta, D. (2012). Factors Influencing the Planned Adoption of Continuous Monitoring Technology. *Journal of Information Systems*, 26(2), 53–69. <https://doi.org/10.2308/isis-50259>
- Groomer, S. M., & Murthy, U. S. (1989). Continuous Auditing of Database Applications: An Embedded Audit Module Approach1 [Book-part]. <https://doi.org/10.1108/978-1-78743-413-420181005>
- IFRS. (2018, mars). IFRS - Conceptual Framework for Financial Reporting. Hämtad 2019-08-26 från IFRSs hemsida: <https://www.ifrs.org/issued-standards/list-of-standards/conceptual-framework/>

- IIA. (2005). *Continuous Auditing: Implications for Assurance, Monitoring, and Risk Assessment*. Hämtad 2019-08-26 från: https://chapters.theiia.org/montreal/ChapterDocuments/GTAG%203%20-%20Continuous%20Auditing%20Implications%20for%20Assurance_%20Monitoring_%20and%20Risk%20Assessment.pdf
- IIA. (2013, januari). *The Three Lines Of Defense In Effective Risk Management And Control*. Hämtad 2019-08-26 från IIAs hemsida: <https://na.theiia.org/standards-guidance/Public%20Documents/PP%20The%20Three%20Lines%20of%20Defense%20in%20Effective%20Risk%20Management%20and%20Control.pdf>
- IIA. (2017). Global Perspectives and Insights: Internal and External Audit | Instituut van Internal Auditors. Hämtad 2019-04-15, från IIAs hemsida: <https://www.iaa.nl/actualiteit/nieuws/global-perspectives-and-insights--internal-and-external-audit>
- Internrevisorerna. (2019a). Core Principles – Internrevisorerna. Hämtad 2019-05-05, från Internrevisorernas hemsida: <https://www.theiia.se/core-principles/>
- Internrevisorerna. (2019b, april 15). Kunskapsbank – Internrevisorerna. Hämtad 2019-04-15, från internrevisorernas hemsida: <https://www.theiia.se/kunskapsbank/>
- Kuhn Jr., J. R., & Sutton, S. G. (2010). Continuous Auditing in ERP System Environments: The Current State and Future Directions. *Journal of Information Systems*, 24(1), 91–112. <https://doi.org/10.2308/jis.2010.24.1.91>
- Ngai, E. W. T., Law, C. C. H., & Wat, F. K. T. (2008). Examining the critical success factors in the adoption of enterprise resource planning. *Computers in Industry*, 59(6), 548–564. <https://doi.org/10.1016/j.compind.2007.12.001>
- PCAOB. (2007). *PCAOB Release No. 2007-005A. PCAOB Rulemaking Docket Matter No. 021*, 118. Hämtad 2019-08-26 från: https://pcaobus.org/Rulemaking/Docket%20021/2007-06-12_Release_No_2007-005A.pdf
- Powers, Jr., W. C., Troubh, R. S., & Winokur, Jr., H. S. (2002). *Report of Investigation by the Special Investigative Committee of the Board of Directors of Enron Corp.* [Undersökningsrapport]. Hämtad 2019-08-26 från: <http://i.cnn.net/cnn/2002/LAW/02/02/enron.report/powers.report.pdf>
- Proviti. (2019). 2019 Internal Audit Capabilities and Needs Survey – Embracing the Next Generation of Internal Auditing | KnowledgeLeader. Hämtad 2019-08-23 från provitis hemsida: https://www.proviti.com/sites/default/files/united_kingdom/insights/2019-ia-capabilities-and-needs-survey-proviti_a4.pdf

- PwC. (2006). *PricewaterhouseCoopers 2006 State of the internal audit profession study: Continuous auditing gains momentum**.
- Rezaee, Z., Sharbatoghlie, A., Elam, R., & McMickle, P. L. (2002). Continuous Auditing: Building Automated Auditing Capability. *Auditing: A Journal of Practice & Theory*, 21(1), 147. <https://doi.org/10.2308/aud.2002.21.1.147>
- Romano, R. (2004). The Sarbanes-Oxley Act and the Making of Quack Corporate Governance. *SSRN Electronic Journal*. <https://doi.org/10.2139/ssrn.596101>
- Singh, K., Best, P. J., Bojilov, M., & Blunt, C. (2014). Continuous Auditing and Continuous Monitoring in ERP Environments: Case Studies of Application Implementations. *Journal of Information Systems*, 28(1), 287–310. <https://doi.org/10.2308/isys-50679>
- Singh, K., Best, P., & Mula, J. (2013). Automating Vendor Fraud Detection in Enterprise Systems. *Journal of Digital Forensics, Security and Law*. <https://doi.org/10.15394/jdfsl.2013.1142>
- The Guardian. (2002, augusti 9). WorldCom accounting scandal. *The Guardian*. Hämtad 2019-08-26 från [the guardians](https://www.theguardian.com/business/2002/aug/09/corporatefraud.worldcom2) hemsida: <https://www.theguardian.com/business/2002/aug/09/corporatefraud.worldcom2>
- Vasarhelyi, M. A., Alles, M., Kuenkaikaew, S., & Littley, J. (2012). The acceptance and adoption of continuous auditing by internal auditors: A micro analysis. *International Journal of Accounting Information Systems*, 13(3), 267–281. <https://doi.org/10.1016/j.accinf.2012.06.011>
- Vasarhelyi, M. A., Teeter, R. A., & Krahel, J. P. (2010). Audit Education and the Real-Time Economy. *Issues in Accounting Education*, 25(3), 405–423. <https://doi.org/10.2308/iace.2010.25.3.405>
- Vasarhelyi, M., & Greenstein, M. (2003). Underlying principles of the electronization of business: A research agenda. *International Journal of Accounting Information Systems*, 4(1), 1–25. [https://doi.org/10.1016/S1467-0895\(03\)00002-2](https://doi.org/10.1016/S1467-0895(03)00002-2)
- Vasarhelyi, M., Littley, J., Kpmg, K., Williams, & Kpmg. (2008). *Continuous Auditing technology adoption in leading internal audit organizations*. Hämtad 2019-08-26 från: <https://pdfs.semanticscholar.org/7baf/afc83eff40828e92493586715052fd7bd956.pdf>
- Zhang, I. X. (2007). Economic consequences of the Sarbanes–Oxley Act of 2002. *Journal of Accounting and Economics*, 44(1), 74–115. <https://doi.org/10.1016/j.jacceco.2007.02.002>

Bilagor

Bilaga 1 - Intervjuförfrågan

Hej,

Vi heter Jonathan Brandt och Armin Cehajic och är två studenter som är i full gång med att skriva vår kandidatuppsats i redovisning/revision på Högskolan Kristianstad. Vår forskningsrapport behandlar digitaliseringens påverkan på revisionsbranschen och huruvida en förändring av professionen är stundande. Specifikt har vi fått upp ögonen för konceptet och metodologin *Continuous Auditing* som har forskats kring sedan början av 2000-talet. Trots att konceptet och metodologin har varit under utveckling en lång tid så har både forskningen och marknadsundersökningar visat på en förvånansvärt låg tillämpning. Vi är därför nyfikna på att undersöka hur internrevisorer ställer sig till *Continuous Auditing* och få en förståelse för om konceptet och metodologin är någonting att satsa på.

Vad betyder er medverkan?

Det är helt avgörande för vår forskningsrapport att det finns frivilliga deltagare som kan tänka sig att medverka i undersökningen. Eftersom vår ambition med forskningsrapporten är att bidra med insikter angående *Continuous Auditing*, så kommer er kompetens som yrkesutövare kunna utgöra ett viktigt bidrag till forskningen men även professionen.

Har ni någon internrevisor som skulle kunna tänka sig att delta i en intervju under den närmaste tiden så vore vi oerhört tacksamma.

Tack på förhand!

Med vänliga hälsningar

Jonathan Brandt och Armin Cehajic

Ni kan nå oss via: jonathan.brandt0068@stud.hkr.se och armin.cehajic0003@stud.hkr.se

Bilaga 2 - Intervjuguide

1. Skulle du kunna beskriva dina ansvarsområden som internrevisor?
2. Har du eller någon annan i revisionsteamet haft ansvar för att säkra datakvaliteten som genereras i ert affärssystem och finns det någon automatiserad process över detta?
3. Idag råder en företagsmiljö där stora mängder digital information strömmar genom databaser och affärssystem. Med hjälp av denna realtidsinformation kan företag mäta sin verksamhet och utvärdera sin datakvalitet på ett mer proaktivt sätt. Denna information behöver enligt forskningen kvalitetssäkras för att vara pålitlig. Hur ställer du dig inför det?
4. Har du tidigare stött på konceptet/teknologin Continuous Auditing? Om inte kan det sammanfattas som ett elektroniskt supportsystem som kontinuerligt och automatiskt reviderar på förhand definierade revisionsobjekt enligt uppsatta kriterier. Om det visar sig att supportsystemet identifierar undantag och avvikelser från de uppsatta kriterierna, så rapporteras detta till revisorn. På detta vis kan revisionen ske så snabbt som möjligt i anslutning till en händelse. Har du hjälp av liknande system i ditt arbete eller arbetar du mer manuellt?
5. Continuous Auditing började bli mer uppmärksammat i samband med företagsskandalerna i Enron och WorldCon under tidigt 2000-tal. Forskare inom ämnet har argumenterat för att Continuous Auditing kan möjliggöra mer tidsenliga upptäckter av avvikelser i företagsprocesser. Känner du att internrevisorer behöver mer stöd i sitt arbete mot potentiella bedrägerier?
6. Enligt forskningen så är det efterfrågan av Continuous Auditing som håller tillbaka införandet av metodologin/teknologin, då det finns tekniska lösningar tillgängliga på marknaden. Hur tror du att detta skulle kunna förändras?

Bilaga 3 - Intervju med internrevisor A

1. Skulle du kunna beskriva dina ansvarsområden som internrevisor?

Ja, som sagt, ansvarsområdet när man är internrevisor är att vi utför oberoende revisioner inom *koncernen och de utgörs av dels en årlig plan som vi sätter tillsammans med revisionskomiteen i styrelsen och de kan egentligen vara vilka områden som helst. På * är inriktningen ganska inriktad mot finans. Det finns även en del businessinriktade revisioner som görs. Så mitt ansvarsområde är att utföra dem här revisionerna men sen gör vi många ad hoc revisioner och utredningar när sånt behövs men varje revision är unik kan man säga. Sen är * inte så stort även om det är en koncern som omsätter 28 miljarder och har verksamhet i 5 länder och har ungefär 5000 anställda. Det är ganska så få bolag, vi är ett 30-tal bolag, så det är inte ett jättestort bolag. Så som internrevisor här så är man inte riktigt så helt oberoende från linjeorganisationen som man kanske är i ett större bolag. Utan man är mer involverad i utvecklingsfrågor och huvudkontoret utveckling av policys och andra regelverk och ramverk. Det är kanske en skillnad mellan ett lite mindre bolag och ett större bolag att inblandningsnivån är större eller mindre. Vi har också en roll här att hålla ett riskramverk uppdaterat, men det är klart att det är utifrån det som vi bygger vår revisionsplan som vi diskuterade med styrelsen sen. Riskramverket använder vi i utveckling av koncernens regelverk.

FÖLJDFRÅGA: Oberoendebiten, den skall beaktas utifrån lagen eller?

Nej, * är inte ett bolag som lyder under de amerikanska regelverken eftersom vi inte är noterade i USA och vi har inga obligationslån i USA så vi lyder inte under SECS regelverk. Det finns svenska bolag som gör det annars. Jag har jobbat i andra bolag som har gjort det då. Det blir en ganska stor skillnad och vi är heller inte ett finansbolag och på bank & försäkring så är regelverket helt annorlunda. I ett industribolag ett handelsbolag då så står det ganska fritt kan man säga att designa hur man sätter upp en internrevisionsfunktion.

2. Har du eller någon annan i revisionsteamet haft ansvar för att säkra datakvaliteten som genereras i ert affärssystem och finns det någon automatiserad process över detta?

Ja, i * så är jag den enda som är heltidsinternrevisor, sen finns det ett team på huvudkontoret som hjälper mig i vissa typer av revisioner men dem jobbar även med andra saker då. De jobbar även utifrån ett perspektiv som är kring riskhantering kring våra bolagsuppköp och implementationer av nyinköpta bolag och även processutveckling och med den typen av utvecklingsfrågor. Det är klart att jag arbetar ganska tätt ihop med dem.

3. Idag råder en företagsmiljö där stora mängder digital information strömmar genom databaser och affärssystem. Med hjälp av denna realtidsinformation kan företag mäta sin verksamhet och utvärdera sin datakvalitet på ett mer proaktivt sätt. Denna information behöver enligt forskningen kvalitetssäkras för att vara pålitlig. Hur ställer du dig inför det?

Jag ser inte att det är internrevisionens uppgift att operativt säkerställa kvalitén men däremot är en del av mitt jobb att säkerställa och ge assurance på kvalitén. Men i våra operativa processer måste det finnas mått, steg och kontroller om man så vill. Dessa ska bygga på completeness, säkerhet och tillit av vår transaktionella hantering. Men som internrevisor så är det här både möjligheter och hot givetvis. Hotet är att ju mer automatiserad det är desto större blir felen när ett fel inträffar och det är svårare att upptäcka de. Fördelen är att istället för att jobba med stickprovsbaserad granskning så kan jag istället titta på hela datapopulationer på ett helt annat sätt. Att göra en revision på detta sätt gör att du kan hitta vad som är fel och veta vad som inte är fel. Annars när vi gör stickprov så gör du en statistisk bedömning. Det är oftast i enorma datamängder så att den där statistiska modellen är inte alltid lätta att jobba med som revisor och dem ger inte så mycket. Du missar ju allvarliga fel oftast ändå så att säga. Även om teoretiskt sätt så ska man kunna dra sin slutsats om man har gjort statistiska urval på rätt sätt men det blir ju alltid en lucka där. Har man verktyg för att jobba med hela datamängder så är det också ett sätt tror jag att få internrevisionen närma sig verksamheten. Man kan visa på saker och ting, som andra kanske aldrig har tänkt på, att man kan göra rejäla scannningar av leverantörsfakturaflödet med moms eller titta på dubletter eller konstiga ändringar av leverantörsuppgifter eller vad det nu kan vara. Kan man skanna sånt på hela datapopulationer så är det ju väldigt kraftfullt. Som internrevisor så har man ju alltid det här lilla dilemmat och jag var inne på det innan med oberoendet. Det skapas ibland litegrann av en distans mellan internrevisorns och övriga verksamheten.

Det här är ett sätt att man bidrar med ett värde och det är kontinuerligt på ett sätt som gör att man kan komma närmare verksamheten. Och bli mer av en speaking-partner eller support till organisationen. Men det beror litegrann på hur styrelse och ledning ser på internrevisionsfunktionen liksom och vilken roll man ska ha. På * är attityden att man är väldigt nära verksamheten och att man ser utifrån ett samarbetsperspektiv. Jag jobbade innan på ett annat stort bolag där internrevisionen var väldigt tydlig med sitt oberoende. Det är bra när det kommer till att göra revisionerna men det blir också litegrann av en verksamhet på sidan om som ingen bryr sig om. Det är en balansgång det här. CA och digitaliseringen är en möjliggörare för revisorns att på ett bra sätt behålla sitt oberoende men ändå på ett tydligare sätt skapa värde och kunna bidra till affären.

4. Har du tidigare stött på konceptet/teknologin Continuous Auditing? Om inte kan det sammanfattas som ett elektroniskt supportsystem som kontinuerligt och automatiskt reviderar på förhand definierade revisionsobjekt enligt uppsatta kriterier. Om det visar sig att supportsystemet identifierar undantag och avvikelser från de uppsatta kriterierna, så rapporteras detta till revisorn. På detta vis kan revisionen ske så snabbt som möjligt i anslutning till en händelse. Har du hjälp av liknande system i ditt arbete eller arbetar du mer manuellt?

(Proaktivt arbete) I * är vi inte riktigt där än. När bolaget är lite äldre eller gammalt så är systemkartan inte modern i alla led. Man har inte den möjligheten att använda data på alla plan. Men vi har mycket projekt igång så det är klart att...nu håller vi på med robotics i vår ekonomifunktion och det kommer också att ge en spinoff för även internrevisionsarbetet. Då kommer man kunna använda robotar för att göra vissa upptäckande eller granskande saker också. Det är fördelaktigt för mig. Nu görs sådana där saker istället för att tänka att det görs utifrån att det hjälper revisorn så kan man från början designa det utifrån ett revisionstänk. Men du lägger det istället i operationen som en återkommande kontroll. Då får man ut en rapport varje månad kring konstiga transaktioner eller felaktiga transaktioner eller avvikande belopp. Dessa måste man stämma av eller kolla upp. Som revisor kan man då istället för att göra granskningar på dem områdena kan man istället gå sätta sig ner och diskutera hur man hanterar dem här avvikelserna och vad man gör åt dem och vad för corrective actions som man ägnar sig åt. Sen kan man också göra vissa egna slagningar.

Som revisor så ser jag också att det här ett sätt att göra informationsinsamling på ett smart sätt.

5. Continuous Auditing började bli mer uppmärksammat i samband med företagsskandalerna i Enron och Worldcom under tidigt 2000-tal. Forskare inom ämnet har argumenterat för att Continuous Auditing kan möjliggöra mer tidsenliga upptäckter av avvikelser i företagsprocesser. Känner du att internrevisorer behöver mer stöd i sitt arbete mot potentiella bedrägerier?

Nej, det skulle jag inte säga. Om du tittat på de anglosaxiska länderna och USA så har internrevisionen alltid haft en stark ställning men ur ett nordiskt perspektiv kan man med fog säga att det här med internrevision har ökat ganska kraftigt. Fokus på GRC, ett populärt ämne, det har ökat dramatiskt i företagsvärlden. Genom digitaliseringsresan som pågår gagnar även det här ämnet. Man kommer ifrån det här att ta stickprov och även kommer man ifrån diskussioner som blir väldigt åsiktsbaserade. Här är det lättare att få fram riktiga fakta på bordet. Det underlättar diskussionen. Sen är det också så att trenden inom internrevision är att göra färre revisioner av transaktioner och göra fler revisioner som har med strategisk natur att göra. Om man kan automatisera det här transaktionsgranskandet så kan man ägna mer tid åt strategiska frågor eller kvalitetsfrågor eller revision på företagskultur. Sånt är svårare att göra. Det kräver en annan insats då. Om man kan automatisera det här transaktionsgranskandet så kan man vända på internrevisionsagerandet mot andra viktiga saker. Det man idag ser tydligt är att man gör revision på andra saker än vad man har gjort traditionellt sett 10 år tillbaka. Det är också ett led att man pushar den här typen av *assurance* utåt i linjeverksamheten istället. Så man sätter upp dem här typiska avvikelserna i linjeorganisationen istället för att man gör det som revisioner. Men det är fortfarande revisorn som sätter upp vad man ska göra åt det och så vidare. Sedan har man en dialog kring hur man ska hantera det. Revisionen blir då att man ägnar mer tid åt affärsstrategiska frågeställningar egentligen. Det är den allmänna trenden.

6. Enligt forskningen så är det efterfrågan av Continuous Auditing som håller tillbaka införandet av metodologin/teknologin, då det finns tekniska lösningar tillgängliga på marknaden. Hur tror du att detta skulle kunna förändras?

Jag skulle vilja säga såhär: I företag så är investeringsviljan ganska låg vad gäller om du tänker utifrån ett revisionsperspektiv. Det måste komma utifrån ett affärsnyttoperspektiv. Jag tror att när det här diskuteras i internrevisionskretsar är det jätteintressant men det kommer aldrig få något fäste för att de som håller i pengarna är inga internrevisorer. Det måste komma ifrån ett affärsnyttoperspektiv. Nu när digitaliseringen har kommit och det här med *data leaks* och *big data* så kommer man närmare ett affärsperpektiv nu. Då finns ju potentialen att man utnyttjar det även ur ett internrevisionsperspektiv. Men jag ser inte att det kan utvecklas på egen hand så att säga. Det måste gå hand i hand med att det finns ett tryck och efterfrågan från affären. Är du ett företag som startar med helt moderna system och sätt att sätta upp system så är du på en helt annan nivå än om du har ett gammalt företag. För det är i gamla företag du kan ha moderna, vissa moderna system men du dras med 30 år gamla inhouseutvecklade system som går i gamla maskiner. Dessa gamla system har inte alls denna sorterade data som vi tycker är modernt idag. I äldre bolag har du alltid begränsningar när det gäller den tekniska miljön. Den är generellt sätt inte tillräckligt bra än. I stora bolag sker jättemycket utveckling just nu. Kring robotisering, automatisering av den vanliga transaktionshanteringen. Detta möjliggör att man kan skapa datalager. Då är du helt plötsligt i ett annat läge. Dock drivs inte detta ur ett revisionsnyttoperspektiv utan det drivs av en effektiviseringsönskan i administrationen. Drivkrafterna kommer inte ur ett sätt att göra smartare revision utan de kommer ifrån någon annanstans. Då gäller det för revisionsbranschen att haka på detta tåg när det ges möjlighet. Jag känner interrevisionschefen på spotify och där är internrevisionen av en helt annan typ. Där är allting byggt i en digital miljö. Alla deras intäktsströmmar är digitala från början med en helt annan teknisk nivå. Hans revisionsteam är ett it-revisionsteam hela bunten. Det är en helt annan miljö.

Bilaga 4 - Intervju med internrevisor C

1. Skulle du kunna beskriva dina ansvarsområden som internrevisor?

Den grundläggande uppgiften som internrevisor är då vi är registrerade på aktiemarknaden att säkerställa att reglerna och styrningen från styrelsen följs. Det är den första uppgiften vi

har, att vara *compliant*. Utöver det ser vi ju olika anläggningar i olika organisationer med olika upplägg och försöker efterlikna de goda exemplen på de ställen som uppvisar problem.

Följdfråga: Är ditt arbete i det företag du nuvarande jobbar inom på något sätt begränsat på grund av ett krav på oberoende till resten av företaget?

Nej, det ser jag inte. Det som jag begränsas av är att hitta rätt gränslinje mellan coaching och att sätta upp sammanbindningar. Vi ska inte coacha de vad de ska göra utan enbart lägga fram rekommendationer och våra funderingar kring hur vi kan göra saker. Det begränsar mig lite med hur djupt jag ska gå. Jag har 20 års erfarenhet inom yrket och jag behöver hålla mig i skinnet ibland.

2. Har du eller någon annan i revisionsteamet haft ansvar för att säkra datakvaliteten som genereras i ert affärssystem och finns det någon automatiserad process över detta?

Nej, vi har börjat jobba med analys av data men köper den tjänsten utifrån. Ett av företagen som hjälper oss med detta är en revisionsfirma, inte samma som utför den årliga revisionen såklart, då det vore en intressekonflikt. Men en annan byrå bistår oss angående lokal expertis och så då analys av data.

Följdfråga: Så det finns i nuläget ingen automatiserad process över denna kontroll eller verifikation?

Nej, inte för tillfället.

3. Idag råder en företagsmiljö där stora mängder digital information strömmar genom databaser och affärssystem. Med hjälp av denna realtidsinformation kan företag mäta sin verksamhet och utvärdera sin datakvalitet på ett mer proaktivt sätt. Denna information behöver enligt forskningen kvalitetssäkras för att vara pålitlig. Hur ställer du dig inför det?

Vi köper den tjänsten för tillfället men ser behovet av att utföra det inhouse, då detta enbart utförs en gång var tredje år kanske. Vi ser också att lokala organisationer ser detta (analys

av data) som ett bra hjälpmedel att se saker de normalt sett inte kan se. Och av den anledningen räcker det inte med en gång var tredje år. Så vi diskuterar hur vi ska införa detta. På en mer frekvent basis och så att lokala anläggningar kan göra det mer frekvent.

4. Har du tidigare stött på konceptet/teknologin Continuous Auditing?

Jag har hört talas om det. Vi har 152 företag i gruppen och det vore då hjälpmedel för analys av data som hade kunnat köras permanent för att kunna generera signaler. Det kan jag tänka mig. Men att kontinuerligt granska 152 företag är inte möjligt enligt mig i alla fall. Men med dessa hjälpmedel för analys av data hade man kunnat få fram KPI:s som kan följas upp. Det borde ge oss vissa indikationer.

5. Continuous Auditing började bli mer uppmärksammat i samband med företagsskandalerna i Enron och Worldcom under tidigt 2000-tal. Forskare inom ämnet har argumenterat för att Continuous Auditing kan möjliggöra mer tidsenliga upptäckter av avvikelser i företagsprocesser. Känner du att internrevisorer behöver mer stöd i sitt arbete mot avvikelser i företagsprocesser?

Ja, vi måste använda oss mer av analys av data för att upptäcka onormala saker som hänt. Det är alldeles säkert. Jag vet inte om det är normalt, men om det skulle vara tal om bedrägeri och vi identifierat det så avbryter vi revisionen. Då kallar vi in externrevisorer för att undersöka läget. Det är vad vi normalt sett gör. Så om det finns en stark indikation att det rör sig om bedrägeri så avbryter vi bara. Man att upptäcka att det har hänt är väldigt svårt. Vad jag har sett under alla mina år är mycket tur och det är inget särskilt som man siktar på, men någonting som man alltid bör ha i åtanke. Men om den ansvarige personen är smart, så kan han gömma sig under en veckas revision och komma undan. Det är min teori. Men att hitta bevis är normalt sett rätt så svårt och kräver en del tur och hänger även på externrevisionens arbete som handlar om att få fram information om saker vi inte får göra.

6. Enligt forskningen så är det efterfrågan av Continuous Auditing som håller tillbaka införandet av metodologin/teknologin, då det finns tekniska lösningar tillgängliga på marknaden. Hur tror du att detta skulle kunna förändras?

Absolut om vi hittar goda mått på att hitta trender som vi inte vill se eller på vad som helst så kan vi vara mer fokuserade i revisionen när vi har verkliga problem. Idag tillägnar vi åtminstone 50 procent av tiden till att ja.. bocka av planerade sysslor. Men utför vi revision av rätt företag? nej.. Och där hade vi kunnat tjäna på att göra rätt revisioner istället ur ett business perspektiv. Och dessutom har vi många ERP system i organisationen med varierande standarder som vi måste jobba på. Det är lite av ett lappverk att få ordning på.

Följdfråga: Och det är någonting som hade kostat mycket att investera i?

Det är i grunden ett beslut att ta kring hur transparent du vill utföra företagandet. Jag tycker inte att det är relaterat till revisioner, det borde det inte vara. Jag tror att om du genererar en plattform för transparens kommer folk att bete sig annorlunda i vilket fall. Så det drivs inte av revision, utan det borde drivas av lines of business.

Följdfråga: Så du menar att det inte är internrevisorer som kan föra fram konceptet?

Ja precis det måste göras utifrån syftet att få mer transparens. Tillgänglig data hela tiden, överallt. Och för det så behövs rätt plattform. För att möjliggöra för vissa organisationer men även lokala organisationer att arbeta på samma sätt så att vi faktiskt kan hitta goda indikationer. Ja det kan genomföras men det kan också åtgärdas med data warehouses uppgraderingar och sådana saker. Sådana här lösningar är viktiga för att centralisera rapporteringen så att vi inte behöver belasta våra lokala resurser med rapportering. Vi borde bara ta det ut ur systemet så är det gjort. Och analyseringen kan göra mer än att bara generera statistik. Och då tror jag att vi kan tjäna på det ur en revisionsaspekt och gå från att lägga för mycket tid på att generera statistik istället för att analysera statistik.

Bilaga 5 - Intervju med internrevisor D

1. Min första fråga är om du kan redogöra för ditt tidigare jobb som internrevisor och de arbetssysslor och arbetsuppgifter du hade då?

Då var jag ju ansvarig för bankverksamheten, ansvarig internrevisor för bankverksamheten på *. Och arbetade i huvudsak liksom med granskningar av den verksamheten det vill säga ute på respektive *. Bolaget bedriver verksamhet i bankens namn kan man säga eller under

bankens tillstånd. Så att jag kontrollerar om dem efterlever bankens styrdokument kan man säga i huvudsak då och interna regler.

Följdfråga: Gick dem under finansinspektionens regelverk då?

Ja, jag vet inte hur mycket du kan om företaget. Det finns de regionala kontoren och de i sin tur äger ett servicebolag som heter *, som jobbar mycket liksom med produktframtagande, dem har ju IT-systemen och serverar det. Dem har liksom ett servicebolag på 1500 personer i runda svängar. Det bolaget i sin tur äger * bank, där finansinspektionens tillstånd bor, banktillståndet och uppdragen liksom. Och sen så har dem då lagt ut verksamheten kan man säga, fast det är egentligen inte samma verksamhet, utan respektive kontor säljer eller saluför på ett eller annat sätt bankens produkter. Och då för att kunna göra det så måste man vara tillika anställd i banken. Asså dem som jobbar på kontoret i * med bankverksamheten dem är anställda i * och sen är dem dessutom tillika anställda i banken. Och dem tillika anställda verkar ju då under bankens regelverk och då liksom utifrån de policys och instruktioner som är uppsatta så bedriver de verksamhet inom kontoret i * i bankens namn under bankens tillstånd. Så, så hänger det ihop. Och då sa * banks styrelse liksom att vi vill ha kontroll på den verksamheten som bedrivs på de olika kontoren. Där tillsattes det en grupp som jag var ansvarig för då att granska. Så det är kort liksom hur det funkade. Sen så ansvarade jag dessutom för den årliga IRK granskningen. Det är..., man har ju sina modeller kan man säga för att räkna risken och då behöver man ett speciellt tillstånd för det. Så ska man låna ut på egna modeller för att räkna ut risken på portföljen för de som är låntagare så ska man då dessutom ha det tillståndet och det ska då granskas årligen. Och den årliga granskningen ansvarade jag för. Och skälet till att jag tar upp det är att vi i samband med den årliga granskningen bygger upp ett system där vi tittade bland annat på då datakvalitet inom då IRK-systemet.

2. Nästa fråga går lite in på det här med datakvaliteten, har du eller någon annan i revisionsteamet haft ansvar för att säkra datakvaliteten.

Ja

Följdfråga: Precis, vad är det för slags data?

Det är affärskritisk data där du då har satt upp modeller för att riskklassificera kunderna i stort sett.

Följdfråga: Hur fungerar då den här granskningen av datakvalitet, fanns det någon automatiserad process över det eller gjorde ni det mer manuellt?

Nej, det gjordes helt manuellt då och jag tror det görs fortfarande manuellt. Och som i alla granskningar så använder man liksom en.. vad ska man säga, en riskbaserad approach till det hela. Vilket gör att man tittar ju på de områdena man kan säga är IRK-systemet indelat i femton olika områden. I och med att det är en årlig granskning så dyker man ner i dem områdena eftersom tiden är begränsad när man ser den största risken då. Ett år så identifierade vi då datakvaliteten som liksom en högrisk och tittade lite närmare på den och den var i första hand intervjubaserad men självklart också en då manuell kontroll av de data som låg i utlåningsportföljen då. Så att det stämde överens och klassificerades på ett riktigt sätt. Vi tittade också på styrdokument och förvaltningen av de databaserna då som lagrar det här.

Följdfråga: Men i ditt arbete på * så var det just det här arbetet med IRK-systemet som i stort var det enda där du behövde ha något slags ansvar över datakvaliteten?

Ja, det kan man väl säga. Samtidigt asså allting inom finansiell verksamhet är ju på ett eller annat sätt systembaserat. Det finns ju systemstöd för allt. Förutom liksom den rådgivning som sker mellan fyra ögon. Men allting matas ju in i system också . Så alla granskningar vi gjorde.. vi hade en sex sju områden på lokal bank som vi granskade. Vi granskade penningtvätt, vi granskade finansieringsrådgivning, vi granskade kreditgivningen, intern styrning och kontroll och så liksom rapportering. Och alla dem här olika områdena rör ju liksom data. Så vi gick igenom enorma mängder data och tittade närmare på den också. Sen så gjordes ju det också oerhört manuellt. Vi hade inga system liksom för att titta och jämföra data och framförallt se uteliggare utan vi tog stickprov och försökte på den vägen hitta avvikelser då.

3.Forskningen inom ämnet vi skriver grundar sig mycket på att det finns en företagsmiljö där det finns mycket digital information som genereras i databaser och

affärssystem och att man med denna realtidsinformation ska kunna mäta sin verksamhet och utvärdera data. Denna behöver enligt forskningen kvalitetssäkras. Skulle man kunna jobba på det sättet som internrevisor om teknologin fanns tillgänglig?

Absolut och det finns ju i dagsläget om man tittar på monitoreringssystemet för till exempel penningtvätt. Den går ju igenom liksom alla transaktioner som görs inom banken. Och där identifierar ju den hela tiden.. flaggar transaktioner som då kan tänkas vara risk för penningtvätt. Men det ju också en kalibreringsfråga till stor del därför att du får ju ut det du frågar efter så det gäller ju att kunna verksamheten så pass bra att man vet precis vad man fråga efter för att på så sätt få svar. För att annars blir det inte någon tillräcklig kvalitet i underlaget. Och det är ju stora utmaningen med datadriven.. det gäller att ha en oerhörd kunskap om verksamheten för att kunna hitta rätt sortering för att datan finns ju. Och veta vilka frågor som ska ställas. Om man har den verksamhetskunskapen som internrevisor eller liksom oavsett om man sitter i första eller andra linjen och veta vad man ska fråga efter. Ja då finns ju datan där så att då är det ju bara att gräva.

Följdfråga: Angående sådan övervakning eller monitoring, vem eller vilka i företaget är det som ska se till att systemet får den här rätta kalibreringen?

Ja, i det fallet så är det ju de som sitter och granskar transaktionerna. Det är ju ett team. Jag vet inte hur mycket du har läst om Swedbank och det där. Men dem har ju ett team som sitter i första linjen och granskar alla transaktioner och det ska ju liksom dyka upp då som rödflaggade. Och dem som anses vara högrisk för penningtvätt ska ju anmälas till finanspolisen och sen tas den vägen. Och sen så har ju inte finanspolisen riktigt resurser för att ta hand om alla anmälningar som kommer in. Och där tillhör ju internrevision, tittar ju där på processerna och de scenarier som sätts upp, de kriterier som sätts upp för att då identifiera eventuell penningtvätt.

Följdfråga: Så internrevisionens roll i det hela är mer att övervaka effektiviteten på ett sånt här system mer än att vara med i processen aktivt så att säga?

Ja, precis. Det är att titta så att de har satt upp rätt kriterier och rätt processer för att kunna hantera det här vardagligen. Så att dem liksom inte bygger upp en black log på tiotusen transaktioner som inte hanteras. Och där är ju den kalibreringen helt avgörande så att man får ut rätt underlag att gå vidare med. Och då gäller det att jobba med ständiga förbättringar i de processerna. Att man ständigt kalibrerar och ser till att man söker efter rätt saker då.

Följdfråga: Krävs det att man som internrevisor har någon slags inriktning kring IT, att man har någon utbildning för det till exempel?

Ja på * har dem ju ett antal personer som är specifikt IT inriktade, som jobbar med det och dels så är det ju ett par som är väldigt väldigt tekniskt lagda och sen så några som är väldigt processororienterade fast inom IT delen och sen så finns det ju några som sysslar med cyberrisker, liksom mer säkerhetsorienterade. Så att man kan väl säga att det är tre grundkompetenser inom IT. Och sen så gäller det ju i sin tur att förstå verksamheten. För att har man inte den så vet man inte vad man ska leta efter.

4. Har du tidigare stött på konceptet/teknologin Continuous Auditing?

Jag har hört talas om det och jag har väl ett hum om vad det innebär. Men jag har liksom aldrig arbetat med det i praktiken.

Följdfråga: Det kan sammanfattas som ett elektroniskt supportsystem som kontinuerligt och automatiskt reviderar på förhand definierade revisionsobjekt enligt uppsatta kriterier. Om det visar sig att supportsystemet identifierar undantag och avvikelser från de uppsatta kriterierna, så rapporteras detta till revisorn. På detta vis kan revisionen ske så snabbt som möjligt i anslutning till en händelse.

Det låter ju precis som monitoreringssystemet för penningtvätt. Det är ju så liksom det är uppbyggt fast det är uppbyggt utifrån första linjens arbete. Det är ju verksamheten och det är rätt så viktigt utifrån ett internrevisionsperspektiv därför att du har ju första, andra och tredje linjen. Första linjen är ju verksamheten liksom på den dagliga aktiviteten. Sedan så har du riskkontroll och compliance som ligger i andra linjen och rapporterar till VD och också rapporterar till styrelsen. Och compliance är ju liksom ur ett legalt perspektiv medan risk ju är ur ett riskperspektiv i verksamheten för att identifiera de riskerna som är störst i

verksamheten. Och sen så har du då internrevision som är tredje linjen som rapporterar direkt till styrelsen. I finansiell verksamhet ska tilläggas, att det är lite annorlunda i övriga delar av näringslivet men finansiell verksamhet är ju reglerat i en större utsträckning än övriga verksamheter. Så internrevisionschefen i finansiell verksamhet rapporterar ju uteslutande till styrelsen. Sen så har man ju en dialog med verksamheten och framförallt med beslutsfattarna och riskägarna i verksamheten för att hela tiden försöka identifiera de riskerna som finns. Sen så granskar även internrevision den andra linjen, det vill säga compliance och riskfunktionen med jämna mellanrum för att se till liksom att den fungerar.

5. Continuous Auditing började bli mer uppmärksammat i samband med företagsskandalerna i Enron och Worldcom under tidigt 2000-tal. Forskare inom ämnet har argumenterat för att Continuous Auditing kan möjliggöra mer tidsenliga upptäckter av avvikelser i företagsprocesser. Känner du att internrevisorer behöver mer stöd i sitt arbete mot potentiella bedrägerier?

Ja.. samtidigt asså detta är ju jättesvårt tycker jag därför att jag tror absolut att det kan vara ett stöd (CA). Sen så är det ju liksom, när man inte vet vad man letar efter så är det ju väldigt väldigt svårt. Så dem svarta svanarna som dyker upp, hur ska man då kalibrera ett system som plockar ur data om man inte vet vad man letar efter. Och det är liksom det som är nyckeln i det här. Ju tidigare du kan upptäcka det, desto bättre självklart men du måste också veta vad du ska leta efter.

Följdfråga: Jag vet inte hur utvecklade affärssystem är på den här nivån liksom

Nej.. inte jag heller.

Följdfråga: Men det låter ju orimligt som att det skulle finnas någon slags AI eller någon sån utveckling som skulle kunna göra det på egen hand

Ja, jag har inte hört talas om det och jag tror verkligen man hade gjort det om någon hade hittat liksom trollspöet i det här.

Följdfråga: Så mycket av problemet ligger liksom i processen i så fall att det blir svårt att sätta upp kriterier som är ständigt uppdaterade?

Ja, det tror jag liksom är utmaningen. Eller sätta upp en motor som hittar på kriterier på ett sånt sätt. Det kan ju också vara liksom, för någon måste ju sätta upp den här algoritmen för AI i grunden. Och hittar man den som hittar på saker och kan söka saker som händer och avvikelser som inträffar på ett liksom konstruktivt sätt. Då kan man komma jättelångt i det här tror jag. För att datan finns ju idag i de flesta olika verksamheter.

6. Sista frågan var du inne på precis. Men allmänt inom Continuous Auditing så har det ju funnits ute ett tag och det har gjorts mycket forskning på ämnet. Även marknaden har möjliggjort sina tekniska lösningar, men samtidigt verkar det som att många företag inte har infört det alls eller åtminstone inte i den utsträckningen som man förutspådde. Och min fråga är hur detta skulle kunna förändras. Som du sa här innan i * fall hade det ju med systemets begränsningar angående rätt algoritmer och den biten. Men mer allmänt hur tror du att såna här system kan få mer spridning där man går från att utföra arbetet manuellt vad gäller datahantering till att det ska kunna bli mer automatiserat?

Jag tycker att påståendet är intressant. För jag tror faktiskt att efterfrågan finns. Jag skulle gärna se det. Frågan är mer hur:et liksom. Hur inför man det här på ett bra sätt.

Följdfråga: Och vilken del av verksamheten är det som ska stå för det här ansvaret? Internrevisionen har ju sitt oberoende att beakta.

Men internrevisionsfunktionen som sådan skulle ju också kunna vara systemägare utifrån att man liksom har ett auditing system som fiskar data i alla andra system. Om det hålls avskilt. Helst skulle ju det vara inbyggt i ett GRC-system i någon form. Så att man kan liksom kontinuerligt monitorera det som rapporteras inom GRC-systemen och snabbt identifiera avvikelser där. Det vore ju liksom drömmen. Och ett GRC-system i * fallet så skulle det ägas av andra linjen, vilket också har ett visst oberoende och skulle man då också liksom regga en modul utanpå det som internrevision där data bara går ena vägen när man suger upp data från GRC-systemet och automatiserar det och att det förvaltas av internrevisionsfunktionen så ser jag ju inga frågetecken alls kring oberoendet där. Då hade man kunnat lägga mindre tid på insamlingen av data och stickprov och lägga tiden på

analysen istället. Och det är ju målsättningen. För datainsamlingen i dagsläget tar ju enormt mycket tid.

Vem är det som får i uppdrag att marknadsföra den idén du nämnde kring att införa moduler eller system som hålls avskilt. Finns det något incitament från ledningen till detta?

Ja, absolut. Det är ett effektivare arbetssätt för internrevision. Och jag ser ytterst att det är internrevisionschefen som driver det oavsett om den personen sitter och rapporterar till VD eller till styrelsen så skulle den kunna bygga ett *business case* om att vi kan ersätta med ett sånt här system och dessutom få högre kvalitet i våra rapporter och kunna utföra riskanalys men på ett annat sätt. Framförallt har man hela tiden systemet som tittar efter uteliggare så identifierar man ju snabbt riskerna och arbeta där man gör mest nytta förutsatt att man kan kalibrera det på rätt sätt då.